Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 179 (2181) ♦ Вівторок, 28 вересня 1999 року ♦ Ціна договірна

Владу народ дає, він її і одбирає

У селі Юрківка Бершадського району по дорозі з Кіровограда на Вінниччину трапилася непередбачена зупинка. Першою наважилася підійти невисока гарна жінка з сумними очима. Після неї Голову Верховної Ради, кандидата у Президенти Олександра Ткаченка вмить оточили селяни, які були поблизу нашої зупинки.

Без правок і скорочень — диктофонний запис Валентини Іванівни Посесор — так звуть завідувачку дошкільного закладу в цьому селі.

— Зарплату ми не одержуємо близько п'яти років. Педагогам ще якось платять, нам — ні. Деякі люди зовсім звільнилися, а ми не хочемо, щоб дошкільне виховання пропало. Ми за нього боремося.

Дітей у селі шістдесят, але садок відвідують дуже мало. Тому що треба приносити з собою продукти, в багатьох немає в що вдягтися, в інших — без роботи батьки. Навіщо їм водити дитину в дитячий садок... Колись колгосп був сильний, великий — «Перемога». Тепер КСП. Село бідне, вбоге... Щоб на одного сто батраків робили...

(Закінчення на 2-й стор.).

Вибори 99

Під партконтролем

На Чернігівщині всі 1107 дільничних виборчих комісій охоплено партійним впливом. Найактивніше спрацювали комуністи, які мають практично на кожній виборчій дільниці по двоє представників.

Загалом у шести територіальних виборчих комісіях працюють 49 партійців, з них обох гілок Руху — 17, членів КПУ — 11, Соцпартії — 11, ПСПУ — 5, Соціал-демократичного союзу — 3, Слов'янської партії — 1.

Потужне представництво на виборчих дільницях у команд Л. Кучми, О. Ткаченка, Є. Марчука. Вони мають уповноважених у всіх без винятку виборчих комісіях регіону.

Деякі кандидати у Президенти України (Ю. Кармазін, В. Онопенко, О. Базилюк, О. Ржавський, В. Кононов) не встигли сформувати команду представників на виборчих дільницях.

28 Вересня

✔ 1864 р. У Лондоні за участі Карла Маркса засновано Міжнародне товариство робітників — І Інтернаціонал.

✔ 1939 р. Підписано «Договір про дружбу і кордони» між СРСР і Німеччиною, за яким західні українські землі розділено по лінії Керзона.

✔ 1994 р. У Фінській затоці затонув пором «Естонія» з 776 пасажирами і 189 членами екіпажу.

Теорія добре, а практика краще

Учбово-дослідне господарство «Родниківка», яке існує при Уманській сільськогосподарській академії, розташоване в мальовничій місцевості поблизу знаменитої «Софіївки».

Господарство з більш як 2 тисячами гектарів землі — навчальний і дослідний полігон, де проходять «курс молодого агронома» всі студенти академії. Тому й не дивно, що найкращі сорти картоплі, пшениці, буряку, ячменю тощо можна побачити лише у «Родниківці». Що вже казати про чудові насадження яблунь, груш, слив, вишень, черешень!..

(Продовження теми на 9-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У номер

Виборець радить кандидатові у Президенти

Пане нинішній Президент!

Не певна, що вас оберуть на новий термін, але, оскільки дуже хочете цього, вважаю своїм громадянським обов'язком дещо порадити, поки не пізно.

Ви, звісно, знаєте, що дуже багато наших з вами співвітчизників називають вас «Президент, який не виконує обіцянок». Моя порада: зробіть (якщо можете) все, щоб громадяни України змогли забути про цей ваш гріх, який дуже важко забути, бо приніс він із собою море горя та сліз мільйонам ні в чому не винних людей. Можливо, ви цього не хотіли, але так вийшло, бо Верховна влада вам просто не під силу. І ви, звичайно, розумієте це краще від усіх.

Моя порада: покайтеся перед Богом і людьми за те, що взялися за непосильну справу, і постарайтеся піти від обставин, що знову можуть спровокувати вас повторити непростимий гріх.

Україна чекає від вас цього. Дерзайте.

Л. МИХАЙЛОВА.

Слово за вами, пане Президенте!

7

До 70-річчя Дмитра ПАВЛИЧКА

11

Ювілеї

Люди і машини

Новокраматорський машинобудівний завод відзначив своє 65-річчя.

Це одне з найбільших підприємств галузі. Металургійне обладнання з маркою НКМЗ — прокатні стани, устаткування позапічної обробки сталі, машини безперервного лиття заготовок — широко відоме не лише в Україні, а й за її межами. А потужний прохідницький комбайн П-110 дав змогу гірникам досягнути нечуваних раніше темпів робіт. До речі, заробітну плату, яка становить у середньому 400 гривень, багатотисячний колектив отримує вчасно, а акціонерам виплачують ще й дивіденди.

Акценти

ЦВК починає... і програє

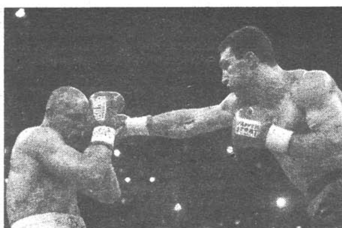
Саме так можна коротко охарактеризувати те, що відбувалося 24 вересня ц. р. на засіданні пленуму Верховного Суду України. Нагадаємо, саме на цей день було заплановано розгляд протестів заступника Генерального прокурора України Д. Ветохи на рішення судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України, якими було скасовано постанови ЦВК України про відмову в реєстрації кандидатами в Президенти України В. Онопенка, М. Габера, О. Ржавського, В. Кононова, О. Базилюка і Ю. Кармазіна.

Протести прокуратури відхилено, всі кандидати продовжують свою участь у президентських перегонах.

Спорт

Черговий титул Володимира Кличка

Бокс. Минулої суботи в німецькому місті Кельні відбувся титульний бій за звання чемпіона Європи серед професіоналів у суперважкій категорії. Українець Володимир Кличко ще раз прославив Батьківщину. У восьмому раунді 23-річний олімпійський чемпіон нокаутував старшого від себе на вісім років відомого німецького боксера Акселя Шульца.

На знімку: *удар-нокаут чемпіона Європи киянина Володимира Кличка.*

Фото АП.

P.S.

○ В Україні тривають Дні культури Російської Федерації.

○ На шахті «Краснолучська» Луганської області виникла пожежа. Всі 126 гірників піднято на поверхню.

○ У Черкаській області через аварію бензовоза на грунт вилилося 200 кубометрів нафти.

У вихідні подоляни відзначили 506-ту річницю від дня заснування м. Хмельницького

У номер

✔ Київ

Фракція одна, кандидатів два

Депутати двох фракцій Народного руху України в Київській міськраді оголосили про створення єдиної фракції. Як повідомляє агентство "Рух-прес", депутати залишаються прихильниками різних кандидатів у Президенти, але вирішили, що їм нічого ділити у міськраді. Семеро депутатів-рухівців підтримують кандидатуру Юрія Костенка, а п'ятеро — Геннадія Удовенка. Після об'єднання рухівських фракцій, які очолювали Петро Головатенко і Валерій Лебедівський, єдина фракція Руху в столичній міськраді налічує 12 осіб.

✔ Суми

Поразка лідера «підставить» партію

Минулого тижня Сумщину удостоїли своїми візитами відразу двоє кандидатів на президентський пост: на початку тижня — сам Леонід Кучма, наприкінці — один із його головних політичних суперників Олександр Мороз. І хоча візит останнього не супроводжувався королівською помпою, як попередника, симпатії простих людей вочевидь були на боці Мороза. Лідер соціалістів переконаний, що нинішній режим піде з політичної арени в небуття вже після першого туру президентських виборів. А відправить його туди представник «канівської четвірки». Хто саме? Остаточно це питання буде вирішено не пізніше середини жовтня. Кандидат Олександр Мороз переконаний: «єдиним» буде саме він.

Водночас О. Мороз вважає, що після висунення єдиної кандидатури від четвірки до неї приєднається ще ряд кандидатів у Президенти. За словами О. Мороза, «канівська четвірка» стане своєрідним притягальним центром для кандидатів, які не розраховують на перемогу. На його думку, якщо лідер партії отримає на президентських виборах надто малий відсоток голосів виборців, то авторитет партії буде поставлено під сумнів. «І щоб не ризикувати, краще приєднатися до тих, хто розв'яже головне політичне завдання, тим самим приймаючи на себе відблиск цієї перемоги», — сказав О. Мороз.

✔ Фотофакт

В Полтаві з нагоди 1100-річчя міста відбувся торгово-промисловий ярмарок, у роботі якого взяло участь більше 70 підприємств міста і області. На знімку: свою продукцію представляє фабрика «Полтавчанка».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Владу народ дає, він її і одбирає

(Початок на 1-й стор.)

Ось такий діалог. І подібних, ще гіркіших, ще трагічніших, що відбулися під час зустрічей з виборцями Голови Верховної Ради, кандидата у Президенти Олександра Ткаченка, можна переказувати сотні. Люди свідчили: за вісім років незалежності під керівництвом першого і другого президентів багата Україна невпинно котилася вниз, а життя трудової людини ставало дедалі нестерпніше.

Так, це не той рейтинг з Хрещатика, який нав'язливо рекламують у пропрезидентських засобах масової інформації «політологи». Рейтинг на Хрещатику і рейтинг у селі Юрківка або в електричці Київ—Жмеринка мають прадавнє народне визначення: ситий голодному не товариш.

У Кіровоградській міській філармонії, заповненій людьми, вирізнялося близько півтора десятка юнаків і дівчат, які зайняли місця в центрі залу. Викинувши лозунг «Ні ткаченізації України!», гурт, підігрітий для хоробрості, як засвідчували учасники зустрічі, сорокаградусною «Артемідою», намагався створити в залі безладдя. Та марно. Десятки плакатів і гасел свідчили про інший вибір: «Ткаченко — наш народний Президент».

А коли до кіровоградців звернувся Олександр Миколайович, присоромлені молодики вже й самі слухали правду, розкривши роти.

Українському народові Бог послав недалекоглядних президентів, які привели народ до краю прірви. Україна за цей час втратила дві третини свого економічного потенціалу, а середня зарплата у промисловості і сільському господарстві зменшилася майже в десять разів. Сьогодні 82 відсотки громадян України живуть за межею бідності.

Можна наводити ще багато цифр і серед них одну з найгіркіших: Україна зібрала всього-на-всього 20 млн. тонн зерна — найменше за повоєнні роки, тим часом як земля може нагодувати 250—300 млн. чоловік. Можна наводити приклади небаченої корупції, що пронизала економіку держави, статистику не знаної досі людської трагедії —безробіття, невиплачені пенсії, зарплати, допомогу багатодітним матерям. Та від цього легше нікому не стане, а висновок, що президентство Леонідові Кучмі не вдалося, лише мала величина тієї оцінки, на яку заслуговує таке президентство.

520 трудових та громадських колективів, 150 тисяч членів Селянської партії звернулися до Олександра Ткаченка з проханням балотуватися в кандидати в Президенти. «Ткаченко — наш народний Президент» —цей заклик найчастіше лунав у Кіровограді, Новоархангельську, в будинку культури села Шляхова на зустрічі з депутатами районних, сільських та селищних рад, господарниками Ямпільського, Бершадського, Піщанського, Гайсинського районів, у Немирові та у Вінниці.

У ці дні Бершадський цукровий завод відзначав своє 125-річчя. І вперше ця найстаріша цукроварня, колишня гордість цукровиків, зупинена через відсутність мазуту. 500 робітників заводу опинилися без зарплати. А Україна свого часу виробляла понад 5 млн. тонн цукру зі свого буряку. Тепер не маємо і 2 мільйонів тонн.

Олександр Ткаченко на кожній зустрічі чітко і просто викладав розроблену під його керівництвом Національну програму відродження України: за перші п'ять років дати всім роботу, пустити заводи і фабрики, здійснити глибоку і могутню аграрну реформу, щоб досягти обсягів ВВП рівня 1990 року. За наступні п'ять років модернізувати і технологічно оновити всі сфери економіки, щоб завершити програму на рівні гідних конкурентів у світовому виробництві.

Національна програма відродження України, над якою працювали кращі вітчизняні уми, гарантує громадянам неухильне дотримання їхніх конституційних прав на безплатне навчання, медичне обслуговування, соціальний захист.

— Ми дамо людям надію творити добро, — сказав Олександр Ткаченко на зустрічі в селі Шляхова.

На минулих дострокових президентських виборах, наголосив Олександр Ткаченко, ми голосували проти Леоніда Кравчука за нового Президента. Але ми помилилися. І тепер Леонід Кучма і його команда всіма способами тримаються за владу, на яку не заслуговують.

У Кіровограді Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко заявляє: ми владу не віддамо. Владу дає народ, народ її і одбирає. Ніхто не питатиме дозволу на це ні в Президента, ні у Валерія Пустовойтенка.

Україні нав'язують просту ідею: без інвестицій ми економіку не піднімемо. Це — неправда. Як і те, що заміни Леонідові Кучмі нема. Питається, за які заслуги у шкільних щоденниках видруковано портрет Президента? У солдатських і міліцейських статутах —портрети Президента. Дійшло до того, що з цим портретом з'явилися навіть шкільні зошити. За які заслуги?

Голова КСП «Світанок» на Вінниччині, сивий і мудрий патріарх села Василь Михайлович Кавун сказав:

— Зробимо помилку — вона буде фатальною. Нас підстерігає національна кома. І виводитимуть з неї МВФ, Світовий банк та інші «покровителі». Якими ін'єкціями, навіть страшно подумати. Всі країни виводили з кризи тільки сильні люди. Олександр Ткаченко зростав на моїх очах, він — сильна людина, я вірю йому.

На зустрічах наголошувалося, що в більшості областей, районів виконавчі органи влади, беручи приклад з Кабміну та дотримуючись порад оточення Президента, неправедно включилися у президентські перегони, всіма способами залякують людей, обманюють виборців, засипають обіцянками, аби тільки голосували за Леоніда Кучму.

Сьогодні в нас, наголошувалося під час зустрічей, найвідповідальніший час у власному житті і житті України. Бо вибираємо долю країни, свою, дітей, онуків.

Олег БОНДАР,
Анатолій КАРАСЬ,
Віктор СКРИПНИК.

Київ—Кіровоград—Вінниця—Київ.

P. S. На запитання про те, кого ж «канівська четвірка» висуне єдиним кандидатом, Олександр Ткаченко відповів:

— Таким кандидатом, скоріше за все, визначать мене.

Олександр Миколайович також висловив сподівання, що до четвірки приєднається і Петро Симоненко.

Якщо знаєш усіх, кому потрібна експертиза, — краще пройти її самому

Коментар

Святкуючи разом з полтавцями 1100-ліття їхнього міста, Президент Леонід Кучма, як і належить особливо почесному гостю, підніс «іменинникам» оригінальний дарунок — правдиву оцінку гіркої дійсності. Тепер мешканці старовинного міста знають, хто «принижує Україну в очах свого народу і міжнародного співтовариства». Якщо раніше хтось із необізнаних полтавців і помилявся адресою, «дякуючи» за "веселе" життя, то візит Леоніда Даниловича показав недоречність такої помилки.

А «принижують Україну» досить підступним методом: «приписуючи сьогоднішній владі всі мислимі і немислимі дії». Ви, звичайно, вже здогадалися, хто ці підлі приписувачі? Я також. Суперники Леоніда Даниловича, які, захопившись «діями», самі не замислилися: «що зможуть вони принести державі, народу, просто простому громадянину». Викривши суть ворогів «простих громадян», Л. Кучма висловив тверду надію, що полтавці і вся Україна «розберуться, хто є хто, а розібравшись, зроблять вибір 31 жовтня».

Що приніс «державі, народу і громадянам» сам пан Кучма — таємниці немає. Як і в тому, що ще може принести. Перед 31 жовтня «хто є хто» цікавить, однак, не лише полтавців. Згадаймо, наприклад, актуальне минулого тижня питання: інформацію (яка не відбулася) уряду про внутрішній і зовнішній борг України. Хто більше принижує державу в очах її громадян: той, хто не платить зарплату і пенсію, чи той, хто хотів, аби ви послухали «про мислимі й немислимі дії» з погашення заборгованості?

«Просвітленим» полтавцям, звичайно, легше. Їм відповідь підказали: винна Верховна Рада, яка своєю трансляцією хотіла відвернути увагу від... (напевно, хронічно зачинених кас). Не дали. І трансляцію, і, між іншим, борги. Зате щедрий показ у телерадіопросторі «плювальних» інстинктів Бродського забив саму тему дня уряду у ВР. Ось чим вони займаються, переможно кричав Президент і згадував... психіатрів. Відсутність кваліфікованого висновку про психічну неспроможність парламентаріїв (а Леонід Данилович може поіменно назвати всіх, кому треба провести експертизу), напевно, також «принижує Україну в очах свого народу і світового співтовариства»? Бо вже дуже гнівався Президент, навіть важко було второпати: хто кого «обліковує поіменно»? Чи він депутатів, чи опоненти засумнівалися в незмінно здоровому глузді власника «психіатричних досьє» на обранців? Тоді справді «приписують»...

Благополучно уникнувши слизького питання боргів, Л. Кучма пообіцяв створити «сильний центр — через сильні регіони». Для реалізації цієї славної формули Леонідові Кучмі потрібна дрібниця: дві палати... парламенту. Напевно, той, хто пройде експертизу, у верхній «куватиме» регіони. А ті, хто в Президента на «диспансерному обліку», «зависнуть» у нижній — для посилення центру. Скільки палат потрібно для авторів нового облаштування парламенту, Президент не уточнював. Мабуть, стан здоров'я суперників викликає глибоку тривогу. Не до власного...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Сьогодні думати про завтра

Фракція Народного руху України розповсюдила заяву, в ній йдеться про вкрай критичну ситуацію, в якій опинилися діти України. Лише 25 відсотків дітей вважаються практично здоровими, 40 відсотків — проживають на екологічно забруднених територіях, 90 тисяч — сироти, дві третини з яких належать до категорії соціального сирітства за живих батьків. Частина цих дітей — безпритульні або жебракують.

Ці проблеми не можуть вирішити ані благодійні фонди, ані численні клопотання народних депутатів до уряду про окреме фінансування дитячих інтернатів, багатодітних сімей, медичне забезпечення хворих дітей.

Під час розробки закону «Про охорону дитинства в Україні» фракція доклала зусиль для запровадження норм прямої дії, а отже дієвих заходів щодо порятунку дитинства, що і покладено в основу законопроекту. Проте для розв'язання проблеми охорони дитинства, яка вже тепер може бути зарахована до внутрішніх чинників, що загрожують національній безпеці, Народний рух України заявляє про необхідність створення державного Дитячого фонду, який був би аналогом Пенсійного фонду.

Кабінет Міністрів до другого читання проекту закону «Про охорону дитинства в Україні» має підготувати законопроект, що регламентував би діяльність державного Дитячого фонду, а Верховна Рада України — розглянути ці два закони і прийняти їх на четвертій сесії до ухвалення закону про державний бюджет України на 2000 рік.

Джерела наповнення Пенсійного фонду визначені. Так само необхідно віднайти постійні джерела надходження коштів і до державного дитячого фонду.

Ще однією суттєвою пропозицією є фінансове забезпечення вимог Закону «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Адже змінилася межа малозабезпеченості та рівень мінімальної зарплати.

Якщо ми рішуче не візьмемося за вирішення проблеми дитинства, не поставимо її на державний рівень, то через 10 років пенсіонерів в Україні буде 20 млн., а дітей — 5—7 млн. Поки що Україна, за європейськими стандартами, соціально навантажена держава: 16,5 млн. пенсіонерів, 10 млн. дітей.

Незалежно від політичних переконань ми повинні все зробити для того, щоб українські діти гідно жили, отримували освіту і відчували піклування про себе сьогодні, щоб жила і процвітала Україна завтра, йдеться у заяві.

«Партія влади» сказала: «Треба!»

Роль рад на нинішніх виборах зведено до формальної

99 Вибори

На Луганщині практично завершено створення всіх виборчих дільниць, кількість яких становить 1461. А напередодні сесія обласної ради затвердила склади територіальних виборчих комісій по всіх 12 округах. Формування керівного складу комісій, як правило, питання спірне. Вибори, що наближаються, — не виняток.

— Відразу зазначу, що роль рад на нинішніх виборах фактично зведено до формальної, — не приховує занепокоєння керівник секретаріату Луганської облради Олександр Пашенцев. — Хіба що до... відповідальності. Тим паче, що вже пролунала критика, мовляв, в області віддано перевагу одному кандидату — нинішньому Президентові. З цим можна погодитися, а можна й ні. Бо коли підраховувати співвідношення сил керівних складів виборчих комісій, то спостерігається рівновага. Та й не можна, мабуть, підходити тільки з математичного боку. Бо насамперед під час формування комісій враховували здатність людей організувати роботу на відповідному рівні.

Як розповів О. Пашенцев, ситуація складалася так. Навчені гірким досвідом попередніх виборів, коли до комісій, сформованих за партійним принципом, було багато зауважень, в області вирішили утриматися від такої практики. Трудові колективи та об'єднання громадян, що мають право висувати кандидатів до складу територіальних комісій, висловилися за те, щоб керівний склад був безпартійним. Почали підбирати та складати списки людей, які не залежні від партійних уподобань. Однак у ході підготовки до виборів до законодавства було внесено зміни. Відтепер тільки кандидати у Президенти та політичні партії, що їх висували, пропонували своїх представників до складу комісій. Тоді на місцях почали шукати контакти з політичними партіями. А також з уповноваженими від кандидата, який висунутий від зборів виборців. Йдеться про нинішнього Президента.

У цілому в області вважають, що законодавці ще й самі до кінця не розібралися у власних підходах до виборів. Бо, з одного боку, законодавство на перший план ставить інтереси не партійні, а саме виборців. Тобто людина, яка входить до складу виборчої комісії, не може агітувати за партію, яку представляє. А на практиці — якраз навпаки.

Утім, досвід минулих виборів показує, що «партійний принцип» керівництва виборчими комісіями — ще не гарантія успіху. Навіть якщо йдеться про «партію влади», яка нині мобілізувала всі сили на те, щоб продовжити повноваження глави держави на ще одну п'ятирічку. Та у своєму прагненні представники влади дуже далекі від простого народу. Про це, зокрема, свідчать і неодноразові рейтингові опитування. А щодо можливих фальсифікацій, то закон передбачає й такий розвиток подій: окрім адміністративної відповідальності є ще й кримінальна: від 3 до 8 років...

Може, це просто збіг обставин, та факт залишається фактом — на момент підготовки матеріалу вже надійшло сім заяв від членів територіальних виборчих комісій з проханням вивести їх зі складу комісій. Подалі від гріха?

Павло КУЩ.

Луганськ.

Страхають «наполеончиком»...

Виповнився рік, як призначено на посаду голови обласної державної адміністрації Віктора Лундишева. Цю дату вже вкотре використала обласна газета «Подільські вісті», щоб засвідчити свою прихильність до Президента, котрий, за його власним висловом, «рветься до влади». Саме тому відповіді глави держадміністрації на запитання власної прес-служби були досить жорсткі. «Уявіть собі, — казав Віктор Миколайович, — прихід до влади такого собі «наполеончика», який, не маючи досвіду, візьметься на свій кшталт наводити порядки, знищить ті ознаки стабільності, які тільки-но почали утверджуватися. А головне, скажу вам, — дотримання послідовності в діях. Саме їх нам здатен забезпечити Кучма»...

А щоб усе мало солідніший вигляд, поруч із інтерв`ю газета опублікувала ще й звернення до всіх освітян області. Закликаючи їх до далекоглядності, підписанти запропонували своїм колегам підтримати на виборах Леоніда Кучму. Адже на розвиток освіти Президент видав аж 67 указів.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

Нічия на користь демократії

99 Самоврядування

На Сумщині виконавчі комітети місцевих рад усіх рівнів останні кілька тижнів працювали, можна сказати, в поті чола: адже згідно із законом саме на їхні плечі лягли основний тягар і вся відповідальність за утворення виборчих дільниць і формування дільничних виборчих комісій з виборів Президента України на підвідомчій їм території. І, схоже, з поставленим завданням упоралися.

— Уранці 31 жовтня в шести територіальних виборчих округах, на які поділена Сумська область, двері перед своїми виборцями відчинять 1095 дільниць, — сказав заступник керуючого справами Сумської обласної ради Сергій Сапіженко. — Приміщення для них уже виділені, тож зараз органи місцевого самоврядування з допомогою територіальних комісій спішно взялися за їх облаштування й оформлення, укомплектовують листівками з портретами претендентів на президентський пост, їхніми передвиборними програмами тощо. Всі вони відкриються не пізніше 20 вересня.

— Яке навантаження випаде в день виборів на одну дільницю?

— За стовідсоткової активності виборців в середньому — близько 950 чоловік. Проте в містах є чимало дільниць, до яких «приписано» майже 3 тисячі виборців, тоді як у багатьох селах — заледве четвириста набереться.

— А на якій стадії формування оплоту майбутніх виборів — дільничних виборчих комісій?

— Завершується. Приклад оперативності в цьому показали виконкоми Зарічної і Ковпаківської райрад обласного центру, Охтирської, Білопільської, Роменської та багатьох інших міських, районних, сільських і селищних рад. Більше половини комісій уже провели перші засідання. Останні ж сесії з завершення формування складу дільничних комісій відбудуться в області в перші дні наступного тижня. Отож визначені законом строки витримуються.

— Після створення територіальних комісій представники деяких кандидатів у Президенти України звинуватили керівництво області в зміщенні акцентів у бік нинішнього Президента...

— Формування дільничних виборчих комісій відбувалося і відбувається без жодної дискримінації.

Сказане Сапіженком схоже на правду. В усякому разі в Ковпаківській райраді Сум, як я переконався, списки членів комісій формувалися лише за поданням представників партій і блоків кандидатів у Президенти, а їх кандидатури, до затвердження на сесії, скрупульозно розглядалися в комісіях з участю зацікавлених.

За словами голови Ковпаківської райради Юрія Пояркова, депутати прагнули, щоб у дільничні комісії не потрапили заангажовані чи випадкові люди. Як результат — усі 60 виборчих комісій по Зарічному району були затверджені сесією з першого подання переважною більшістю голосів, при одному «проти». За аналогічною схемою проходило їх затвердження і в інших радах області.

Отже, на Сумщині є надія, хоча й хитка, що майбутні президентські вибори не будуть фальсифіковані.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Як обирали майбутнє...

Картинки з натури

— До того, що написано за моєю спиною, я жодного відношення не маю: у мене інші уподобання, — так делікатно і з гідністю композитор та співак, заслужений артист України Анатолій Говорадло відмежувався від змісту розцяцькованого панно з написом «Молодь і Президент. Обери своє майбутнє. Голосуй за Кучму». Це було в заключний день свята на літній естраді міського парку культури, де співак дарував землякам свої пісні.

А от центральний міський майдан — Соборний — уже можна з повним правом перейменовувати на Президентський. «Обирали майбутнє» Житомиру випало першим серед міст України. Тому що в ці залиті сонцем вересневі дні обласний центр святкував своє 1115-річчя. Хіба можна знайти кращу нагоду для масових агітаційних заходів? Урочистості тривали чотири дні. І весь цей час житомирянам доводили, що їхнє майбутнє —тільки з Л. Кучмою.

Почали з грандіозного концерту Софії Ротару на майдані. Щоправда, децибелів підсилювальної апаратури вочевидь бракувало, аби перекрити галас багатотисячного молодіжного натовпу. Тож насолоджуватися її співом було доволі важко. Але був привід «потусуватися» й покричати — чого ще треба молоді? А на закінчення — феєрверк.

Через два дні знову шоу — від «Таврійських ігор». І знову феєрверк. Знову маса емоцій над майданом і порожніх пляшок під ногами, улюблені співаки на спеціально вибудованій сцені, яких «живцем» на відстані майже не видно, зате з децибелами все гаразд. А лише за дві години фрагменти передвиборного шоу можна було дивитися в запису ТРК «Ера». По телевізору все це видавалося барвистішим, цікавішим, святковішим, ніж із середини багатотисячного натовпу. А водночас — і прямолінійнішим, адже по телевізору Кучму показували чи не більше за співаків.

Соборний майдан Житомира знову вимитий. А молодь має любити вибори: хіба приїхали б у Житомир одразу стільки зірок естради, якби не наближалося 31 жовтня?

От тільки чому «обирати майбутнє» — це те саме, що обирати Л. Кучму, так ніхто й не сказав.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Соборний майдан Житомира знову вимитий. А молодь має любити вибори: хіба приїхали б у Житомир одразу стільки зірок естради, якби не наближалося 31 жовтня?

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Учора в Києві розпочав роботу 2-й Всеукраїнський конгрес національних товариств

Вибори

Списки виборців уточнюють

До територіальної виборчої комісії Бориспільського виборчого округу з виборів Президента України ввійшли Яготинський, Згурівський, Переяслав-Хмельницький райони. Склад комісії — 25 чоловік. Це представники різних партій, що представляють кандидатів у Президенти. Комісія формувалася за принципом: кожен з кандидатів пропонує дві кандидатури. На сесії обласної ради були створені і затверджені комісії.

Утворено 200 виборчих дільниць. Замовлено печатки на всі дільниці. Члени комісії готуються до проведення семінарів. За повідомленням голови територіальної виборчої комісії Л. Лозян, уже були звертання довірених осіб Г. Удовенка та О. Ткаченка про організацію зустрічей з виборцями.

Списки виборців уточнюють, орієнтація по минулих виборах — 192 тисячі чоловік.

Наталія ПАХОЛОК.

Вийшов зі «Злагоди» — чекай на ревізорів

Очевидним політичним замовленням назвав голова Донецької обласної ради профспілок, народний депутат України Василь Хара численні перевірки з боку контролюючих структур.

За його словами, атака на облпрофраду почалася після обнародування листа «Чому я виходжу зі «Злагоди». «У ньому я прямо сказав, що діяльність цього об'єднання підпорядкована одній меті — підготові успішного проведення виборчої кампанії на користь діючого Президента, а не забезпеченню соціально-економічного відродження Донбасу. Напрошується запитання: як можна на словах декларувати принципи демократії, а насправді недостойно придушувати будь-яке інакомислення?»

Василь Хара стверджує, що потік брудних прийомів «випікання» компромату збільшився після того, як голова облпрофради став довіреною особою кандидата у Президенти від Компартії П. Симоненка. «Лунають телефонні дзвінки від невідомих осіб з погрозами фізичної розправи. Опустилися до такої ницості, що почали розборки з членами моєї сім'ї».

Як заявив журналістам народний депутат, в області йде «тиск на членів організації з метою підтримання профспілками діючого Президента». Тим часом виконання регіональної угоди в частині літнього оздоровлення дітей зірване.

Ліна КУЩ.

«Головна Булава ОУН–УПА» побратається з Кучмою

Газета Тернопільської обласної державної адміністрації «Свобода» в 94-му числі свого випуску ошелешила читачів інформацією на першій сторінці під заголовком «Заради перемоги треба об'єднатися». Безіменний автор написав: «На черговому засіданні Головної Булави Всеукраїнського Братства ОУН-УПА розглянуто питання, кого з кандидатів у Президенти України підтримувати на виборах 31 жовтня... У результаті голосування абсолютною більшістю голосів Головна Булава Всеукраїнського Братства ОУН-УПА прийняла рішення підтримати на посаду Президента України Леоніда Кучму».

Вочевидь, радикалізм правих і авторитаризм нині правлячих структур знайшли спільний знаменник для полюбовного шлюбу. І тепер разом з силовими структурами вояки ОУН-УПА стануть стіною на захист колишнього генерала з ВПК, нинішнього Головнокомандувача Збройних сил. І після 31 жовтня, певне, планують вручити своєму побратиму маршальський мундир. Щоб весь світ замилувався гетьманом України і вишколеним військом «Головної Булави»!

Михайло ВАСИЛАШКО.

✔ **Фотофакт**

Триває агітація за кандидатів на посаду Президента України.

***На знімку:** прихильники Юрія Костенка.*

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ЗВЕРНЕННЯ

фракції виборчого блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр»

«Про внутрішню ситуацію в Україні»

Фракція виборчого блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр» змушена привернути увагу до внутрішньої ситуації в державі.

На наш погляд, те, що відбувається в Україні під прикриттям кампанії з виборів Президента України, має ознаки державного перевороту, мета якого — встановлення диктатури кланів та бюрократії, створення ситуації для збереження влади кланів та бюрократії за будь-яку ціну. На чолі цього перевороту стоїть діючий Президент України Леонід Кучма.

Про це свідчать такі факти.

Перший. За межі, визначені чинним законодавством та Конституцією України, вийшла діяльність СБУ, МВС, Генеральної прокуратури, Державної податкової адміністрації. Ці структури самовільно привласнили собі не притаманні їм функції, перетворилися на органи, які обслуговують вузьке оточення Президента, добір кадрів у них ведеться на основі особистої відданості Президенту, всі вони діють як структури розправи над опозицією або тими громадянами, які намагаються протистояти беззаконню. Одночасно ми можемо навести численні факти, що ці органи фактично усунулися від виконання своїх прямих обов'язків, коли справа стосується людей з оточення Президента України (візьмемо для прикладу зловживання на ринку зброї, алкоголю та тютюну, газу та нафтопродуктів, інших напрямах, викритих численними комісіями ВР). А чого варта ситуація довкола В. Рабиновича (газета «Товариш») або О. Волкова (газета «Сільські вісті»). Жодного з цих фактів не взято до розгляду.

Президент України проігнорував і постанову ВР про звільнення керівників силових відомств.

Другий. За межі, визначені законом та Конституцією України, вийшла діяльність Кабінету Міністрів України та місцевих державних адміністрацій. Вони грубо порушують закони, які регулюють право власності (приклад — ситуація на Миколаївському глиноземному заводі, приватизація цілих галузей та стратегічно важливих підприємств), вони відмовляються реалізовувати закон про бюджет, порушують систему податкового законодавства, законодавства про виплату зарплати та пенсій, цілий ряд конституційних норм, що стосується права на безплатну освіту, медицину, пенсійне забезпечення і т. ін.

Кабінет Міністрів фактично з органу виконавчої влади перетворився на орган з політичного забезпечення особистої влади Президента, він незаконно вийшов з-під контролю Верховної Ради України.

Кабінет Міністрів України діє в умовах цілковитої безвідповідальності. Ніхто так і не відповів за провал з урожаєм хліба, за розкрадання держресурсів, за спекулятивний стрибок цін на ринку бензину, за різке падіння гривні, за інші очевидні зловживання, а скоріше всього — злочини.

Структури виконавчої влади та її службових осіб втягнуто в кампанію наклепів на Верховну Раду, яка єдина намагається обмежити зловживання.

Третій. Фактично явочним порядком ліквідовано конституційне право громадян на свободу слова та волевиявлення. Всі основні інформаційні канали працюють в умовах жорсткої цензури. Ми маємо достовірну інформацію, що залишки опозиційних інформаційних структур буде ліквідовано вже найближчим часом.

Інформаційна сфера служить одній особі, обслуговує одну особу — Л. Кучму. Президентом запущена і набирає розмаху безпрецедентна акція компромата, яка підриває віру громадян у державу.

Четвертий. Демократичні вибори Президента України під загрозою. Порушуючи закон про вибори, виконавча влада грубо втручається у виборчий процес; ЦВК вибрала тактику фактичного невтручання в перебіг виборчого процесу, а своєю бездіяльністю сприяє порушенням Закону «Про вибори Президента України»; численні факти фізичної розправи над учасниками виборчого процесу, наприклад, побиття Є. Талипова (Львів), Г. Фоменка (Луганськ), погроми приміщень опозиційних партій (як, наприклад, обкомів СПУ в Чернівцях, Львові), залякування громадян та незаконні звільнення їх з роботи за політичними мотивами залишаються без розгляду ЦВК, Генпрокуратури.

Усе це посилюється економічним розвалом у державі, прискореними темпами розкрадання державного майна та коштів, фінансовою кризою і руйнацією виробництва та соціальної сфери.

П'ятий. Аналіз ситуації підтверджує, що оточення Л. Кучми готує безпрецедентну акцію з фальсифікації виборів. Бо як інакше можна пояснити грубе втручання виконавчих структур у формування складу і керівництва територіальних та дільничних комісій. Як пояснити, що головами територіальних виборчих комісій під тиском влади обрано від Л. Кучми 82 особи, а від О. Мороза —лише 14 осіб. Як пояснити, що в окремих місцевих радах взагалі відмовилися включити до складу дільничних комісій (що, до речі, передбачено законом) представників кандидатів у Президенти України.

* * *

Фракція соціалістів і селян вважає, що внутрішня ситуація в державі критична, вона потребує негайного і всебічного розгляду на спеціальному засіданні Верховної Ради. Ми пропонуємо виробити заходи для недопущення державного перевороту, негайно здійснити кроки, спрямовані на посилення парламентського контролю за перебігом виборчої кампанії, особливо під час підрахунку голосів.

На наш погляд, ВР слід офіційно звернутися до світового товариства із попередженням про загрозу диктатури Л. Кучми.

Ми закликаємо відповідальну частину депутатського корпусу об'єднатися заради недопущення диктатури Л. Кучми.

«Букет тоталітаризму в інформаційній сфері»

— На фініші президентського марафону чиняться неприховане знищення свободи слова, узурпація владними виконавчими структурами засобів масової інформації, клановий їх перерозподіл, нечуваний тиск на незаангажовані ЗМІ, — таку заяву зробив на нараді керівників регіональних ЗМІ і заступників голів рад у Хмельницькому голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Іван Чиж. Залякування, шантаж журналістів, котрі йдуть не в ногу з нинішньою владою, набули гіпертрофічних цинічних форм.

Для виконання журналістських функцій у правовому полі в Україні створена достатня законодавча база. На її характеристиці докладно зупинився промовець, зазначаючи також і слабкі сторони законів, що потребують доопрацювання. Зокрема, відсутність верхньої межі фінансового відшкодування моральних збитків за образу честі та гідності дала реальні шляхи для придушення вільного слова.

Наводилися численні приклади утиску засобів масової інформації не тільки в столиці, а й по всіх регіонах України, зокрема й на заході. Припинено радіомовлення «Алест» у Дрогобичі, закрито телекомпанію «Простір» у Вінниці, чернівецька газета «Час» змушена друкуватися в Коломиї (але й звідти виживають), львівський «Експрес» намагаються закрити «відшкодуванням у 105 тисяч моральних збитків» тощо. Хоч обласні, районні державні адміністрації не є суб'єктами права засновувати ЗМІ, вони повністю узурпували спільні видання з радами і підлаштували під ідеологію перемоги кандидата №1.

— Маємо букет тоталітаризму в інформаційній сфері,— підсумував промовець.

До цього ряду можна впевнено занести і заборону трансляції четвертої сесії Верховної Ради, навіть дня уряду, що є грубим порушенням законодавства України.

Журналісти з Івано-Франківщини і Чернівців, Рівного і Хмельницького, із Закарпаття та Тернопільщини з глибоким болем казали про погане фінансування, занепад районних газет, про жорстоку цензуру, якої не було навіть за часів КПРС, з боку виконавчої влади, про організацію і дезорганізацію передплатної кампанії, про «позовний зашморг» над газетами.

У багатьох виступах звучала і така думка: якщо вже Верховна Рада не здатна себе захистити від інформаційної блокади виконавчою владою, то що може вдіяти рядовий журналіст? Його просто викинуть за борт, розітруть у порошок, скомпрометують перед читачем. Високопрофесійні журналісти, що мають власну позицію і думку, за нинішніх умов опинилися в ситуації між молотом і ковадлом. Не випадково на це зібрання приїхали не всі запрошені. Адже знали: навіть за один факт участі в нараді місцева влада вже нагородить тебе немилостивим поглядом. А якщо ще і озвучиш свою потаємну думку, народжену на ланах і фермах краю, повноважні «представники» все сказане донесуть і навіть підкажуть, як краще тебе покарати.

Відповідаючи на конкретне запитання: «То хто ж таки нас може захистити?», Іван Сергійович закликав, аби журналістська совість перемагала страх. І що по кожному конкретному факту матеріали направлятимуть у Генеральну прокуратуру.

Та щойно я після наради переступив поріг хати, як з екрана УТ пан Потебенько зробив рішучу заяву. Не маючи письмового документа під руками, цитувати не стану. Але суть її зрозумів отак: Верховна Рада йому не указ, її доручення не збирається виконувати. Як любить казати у таких випадках Іван Чиж: все, кінець, приїхали!

У згадуваній нараді взяв участь і виступив з проблем передплати, соціального захисту та журналістської солідарності голова Спілки журналістів України Ігор Лубченко.

Михайло ВАСИЛАШКО.

До виборів Президента України залишилося 34 дні

Судоустрій: пошуки оптимального варіанта

Верховна Рада України 7 квітня 1999 року прийняла за основу два з шести внесених на розгляд парламенту законопроекти про судоустрій. Своїм рішенням законодавчий орган нарешті зрушив з місця загальмований процес побудови судової системи на засадах, установлених новою Конституцією України. Звичайно, сьогодні казати про те, що скоро ми матимемо новий закон, передчасно. Попереду ще копітка і водночас надто складна робота над проектами народних депутатів України В. Сіренка та В. Шишкіна, взятими Верховною Радою за основу. Під час доопрацювання цих документів повинні враховуватись, як зазначено в постанові Верховної Ради, і положення інших законопроектів, автори яких є відомими широкому загалу фахівцями права. Це рішення, на мою думку, вірне, адже в кожному із проектів є положення, що заслуговують на увагу. В такий спосіб парламент відкрив дорогу реформуванню пострадянської судової системи шляхом застосування методів синтезу, комплексності, з урахуванням історичних традицій української державності та світового досвіду.

Ми уважно стежили за процесом розробки і обговорення всіх проектів та брали безпосередню участь у їх вивченні. Нині, маючи цю інформацію, хочеться висловити деякі міркування з приводу окремих, найбільш важливих питань, що мають бути врегульовані Законом України «Про судоустрій».

Усі автори законопроектів намагалися розгорнути та наповнити конкретним змістом загальні конституційні положення, що стосуються судової влади та її структури. У проектах В. Сіренка та В. Шишкіна з метою забезпечення належних умов діяльності судів та органів суддівського самоврядування на відміну від існуючої практики пропонується вирішувати це питання через створення цілком нового для української судової системи органу — державної судової адміністрації з підпорядкованими їй управліннями на місцях. На мій погляд, впровадження такого допоміжного органу в системі судової влади може бути доцільним за умови конкретного окреслення його функцій, які мають сприяти належному вирішенню основного завдання судової системи — судочинства. Треба також підкреслити конструктивну ідею В. Шишкіна поставити на чолі судової адміністрації не голову, як це пропонується в проекті В. Сіренка, а директора. Саме така назва цієї посади відповідатиме статусу державної судової адміністрації. І ще дуже важливо, щоб цей орган забезпечував роботу всіх судів загальної юрисдикції, в тому числі Верховного Суду України і вищих спеціалізованих судів.

Автори законопроектів не обминули увагою і питання безпеки суддів, підтримання громадського порядку в судах та охорони приміщень судів. Пропонується ці функції покласти на судову міліцію. Таке нововведення є вкрай необхідним. Як аргумент хочу нагадати опубліковане в одному з квітневих номерів газети «Факты» повідомлення про трагедію, що сталась у приміщенні Галицького райсуду Львова, коли суддя після винесення вироку грабіжнику отримала від батька засудженого важке вогнепальне поранення голови. І такі випадки замахів на життя або здоров'я суддів, шантажу останнім часом, на жаль, стають дедалі частішими і небезпечнішими. Ця ситуація повинна спонукати державу до впровадження системи безпеки суддів, незважаючи на додаткові витрати.

У законі про судоустрій необхідно остаточно вирішити питання про економічну незалежність суддівського корпусу. Я маю на увазі, що держава повинна забезпечити таке фінансування судової системи, яке не спонукало б суддів шукати побічних коштів чи брати хабара. Це можливо за умови, що в Державному бюджеті України, зважаючи на конкретні норми закону про судоустрій, буде чітко окреслена сума коштів, необхідна для забезпечення діяльності судової гілки, враховуючи значне підвищення заробітної плати суддів та створення належних умов праці тощо. Невирішення остаточно цієї проблеми не дасть можливості здійснювати належний захист прав громадян.

Поки що залишається відкритим та архіскладним питання структури судів загальної юрисдикції. Почнемо з того, що кожний з авторів двох законопроектів, прийнятих за основу, бачить посвоєму систему судів України. Народний депутат В. Шишкін пропонує цілком нову для України концепцію побудови ланок в системі судів. Його проектом передбачається, крім Верховного Суду, ще створення п'яти вищих спеціалізованих судів, 25 апеляційних судів, певної кількості регіональних апеляційних судів з комерційних та адміністративних справ, а також окружних судів як судів першої інстанції поряд з районними (міськими) судами. На мою думку, така структура, можливо, буде доцільною і необхідною в майбутньому, але на сьогодні така пропозиція щодо системи судів значно випереджає розвиток суспільних відносин у нашій країні. Тому в сучасних умовах більш прийнятною бачиться система судів, запропонована народним депутатом України В. Сіренком. Вона будуватиметься на основі нині діючих ланок судової системи, збереже традиції та принцип наближеності до населення.

Хочеться поділитися своїми роздумами з приводу дуже дискусійного і проблематичного питання — порядку призначення суддів всіх рівнів, яке постало не тільки перед теоретиками права, а й перед законодавцем у зв'язку з розподілом державної влади. Конституцією чітко не визначено порядок призначення цих посадових осіб. Через це складається двояка практика розв'язання цієї дилеми: і Президент України, і парламент це питання відносять кожний до своєї компетенції. Так, парламент, приймаючи постанови про обрання голів судів та їх заступників, посилається на пункт 15 статті 85 Конституції. Але згадана норма встановлює повноваження Верховної Ради призначати чи обирати на посади, звільняти з посад, надавати згоду на призначення і звільнення осіб у випадках, передбачених Конституцією. А в Основному Законі навіть не згадується про призначення суддів на адміністративні посади, крім Голови Верховного Суду України, який обирається Пленумом Верховного Суду. Продовженням цього логічного ланцюга є висновок, що законодавчий орган взагалі не має повноважень на призначення голів судів та їх заступників.

Президент України, видаючи укази з цього самого приводу, керується пунктом 23 статті 106 Конституції України, яким йому надано право утворювати суди. Вважаю, що цією загальною нормою Президенту надається право не тільки створювати суди як установи, а й призначати їх голів та заступників. Таке розуміння цього положення висловив і народний депутат України кандидат юридичних наук В. Онопенко. Як бачимо, проблема є, не можу прогнозувати до якого знаменника дійде парламент, приймаючи закон України «Про судоустрій». Думаю, якщо парламент не погодиться з таким розумінням цієї норми, то в нас є тільки один вихід — звернення до Конституційного Суду України з проханням дати офіційне тлумачення поняття «утворення судів». Тільки Конституційний Суд своїм рішенням розставить всі крапки над «і» та усуне непорозуміння між органами державної влади і подвійну практику вирішення цього спірного питання.

Вища рада юстиції як орган, що безпосередньо бере участь у процесі формування високопрофесійного суддівського корпусу, вже порушувала питання про порядок прийняття присяги суддями, призначеними на посаду вперше. На жаль, це питання ставиться лиш у двох законопроектах, авторами яких є В. Шишкін та В. Костицький. Автори решти проектів не побачили в ньому істотності. А насправді присяга, яку приймає суддя, є важливим психологічним чинником і має велике значення і для самого судді, і для всього суспільства. Адже затверджений у травні цього року Указом Президента України порядок складення присяги суддею, вперше призначеним на посаду, є чинним до прийняття відповідного закону. Тому необхідно саме в законі про судоустрій визначити, що суддя, призначений на посаду вперше, повинен приймати присягу в урочистій обстановці за відповідним церемоніалом. Право встановлення порядку прийняття присяги надати Президенту України. Переконаний, що відповідний церемоніал складання присяги не лише сприятиме зміцненню авторитету судової влади, а й підвищенню особистої відповідальності кожного окремого судді за стан правосуддя в державі.

Більшість авторів під час розробки законопроектів, здається, цілком забули, що в Україні вже створена і діє Вища рада юстиції, яка має певні конституційні повноваження щодо формування судової влади. Сподіваюся, що за доопрацювання двох взятих за основу проектів Комітет Верховної Ради з питань правової реформи заповнить цю прогалину. На мій погляд, в цьому процесі комітету стане в пригоді законопроект В. Костицького. Саме в ньому Вища рада юстиції зайняла те місце в судоустрої, яке їй відведено Конституцією і Законом України «Про Вищу раду юстиції». Вища рада юстиції має вносити подання про призначення (обрання) суддів на посади або звільнення їх з посад Президенту України та до Верховної Ради України. Голови всіх судів загальної юрисдикції та їх заступники повинні призначатися на посади та звільнятися з них за поданням Вищої ради юстиції. Пропозицію Пленуму Верховного Суду України про обрання Голови цього найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції та звільнення його з цієї посади має також вносити Вища рада юстиції. Функції дисциплінарного суду стосовно суддів Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів здійснює також Вища рада юстиції.

Хочу торкнутись і питання щодо професійної підготовки суддів. Річний досвід роботи Вищої ради юстиції у доборі кандидатів на посади суддів висвітлив значні недоліки у фаховій підготовці правознавців, їх невисокий рівень знань Конституції України, теорії держави та права, норм матеріального та процесуального права. Таке становище зумовлене насамперед відсутністю єдиної державної концепції підготовки і перепідготовки кадрів суддівського корпусу. Перші важливі кроки до розв'язання цього питання вже зроблено Президентом Л. Кучмою, який видав у квітні розпорядження «Про підготовку професійних суддів». Але ця проблема має бути грунтовно врегульована на законодавчому рівні. У прийнятих за основу законопроектах передбачається заснування Академії суддів України. Її завдання: підготовка резерву кадрів суддів, підвищення кваліфікації суддів, голів судів та їх заступників, а також працівників апаратів судів. Під час опрацювання єдиного законопроекту було б доцільним встановити, що цей заклад створюється при Вищій раді юстиції — конституційному органі, який здійснює кадрову політику судової гілки влади.

І останнє — щодо обсягу і структури законопроекту. Порівняльний аналіз всіх законопроектів дає підстави стверджувати, що більш вдале рішення пропонує В. Шишкін. За його концепцією, всі питання судоустрою мають бути сконцентровані в одному законодавчому акті для їх цілісного врегулювання. Такий підхід є раціональним і виправданим, значно спростить та полегшить користування правовою базою щодо судового устрою, яка нині розшарована у низці законодавчих актів: «Про статус суддів», «Про органи суддівського самоврядування» та «Про кваліфікаційні комісії, кваліфікаційну атестацію і дисциплінарну відповідальність суддів судів загальної юрисдикції». Це, фактично, кодифікація нормативних актів щодо судоустрою. Тому доцільно доопрацьований законопроект назвати «Кодекс судоустрою України».

Можливість і необхідність прийняття такої концепції заперечує Голова Верховного Суду України В. Бойко. Виступаючи в парламенті під час обговорення законопроектів, він обгрунтував свою думку положенням пункту 14 статті 92 Конституції України, яке, начебто, зобов'язує законодавця приймати окремі закони про судоустрій, про статус суддів та інші. На мою думку, суть цієї норми полягає не в окремості кожного з названих законів, а у врегулюванні цих питань не будь-якими нормативними актами, а саме законом.

Отже, підсумовуючи все сказане, хочу сподіватися, що мої роздуми стануть у нагоді під час вироблення оптимального варіанта законодавчого акта про судовий устрій.

Валерій ЄВДОКИМОВ,
голова Вищої ради юстиції України,
голова Спілки юристів України,
заслужений юрист України.

У комітетах ВР України

Вибори Президента: чи будуть кошти на другий тур?

Тривалим було обговорення до другого читання проекту закону «Про місто-герой Севастополь» на засіданні Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад. З інформацією про проект виступив голова підкомітету з питань діяльності рад та органів місцевого самоврядування Леонід Дайненко. Свої пропозиції висловили також народні депутати Володимир Бондаренко, Борис Андресюк, Олексій Іщенко, Володимир Моісеєнко та інші. Автор законопроекту народний депутат Вадим Зачосов, голова Севастопольської міської ради Василь Пархоменко у своїх виступах акцентували увагу на потребі прийняття цього закону. Зрештою комітет ухвалив рішення про внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради у другому читанні.

Розглянуто також лист Центральної виборчої комісії щодо виділення коштів на проведення можливого другого туру голосування по виборах Президента України. Ухвалено рішення, яким рекомендовано вирішити це питання за підсумками виконання бюджету дев'яти місяців цього року.

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

✔ Черкаси

«Ковчег» рятує малозабезпечених

Три місяці 230 дітей з Черкаської, Житомирської та Закарпатської областей безкоштовно відпочивали в оздоровчому таборі. Організував відпочинок християнський гуманітарно-просвітницький центр «Ковчег». А нещодавно «Ковчег» відкрив у Черкасах школу, в якій навчаються діти з малозабезпечених сімей. Молодших школярів годують тут смачними обідами, допомагають готувати домашні завдання. При школі працюють гуртки з вивчення іноземних мов, комп'ютерної грамоти, музична студія та студія образотворчих мистецтв.

✔ Луцьк

Букети не старіють

Понад 2800 гербарних листів квіткових рослин, мохів і лишайників волинської флори, зібраних ще у 30-х роках нашого століття, експонуються на виставці «Рослини Волині». Це рідкісне ботанічне зібрання належало відомому польському ботаніку, досліднику волинського краю Стефану Мацку. Протягом 1932—1939 років вчений викладав природничі дисципліни в Луцькій гімназії імені Тадеуша Костюшка, працював у Волинському товаристві приятелів наук. Саме за час перебування на Волині він і зібрав унікальну колекцію, цьогорічний показ якої приурочений до сторіччя від дня народження польського природодослідника.

✔ Львів

Олександрові Гриньку — 80!

Народному артисту України, акторові театру ім. Марії Заньковецької Олександрові Гриньку виповнилося 80 років. Близько 150 ролей зіграв він на львівській сцені, понад десяток ролей — у кіно. Він був і залишився душею і совістю театру. Нещодавно вийшла друком книга спогадів про 15 гулагівських років «Білі ночі, чорні дні». Його акторська кар'єра розпочалася в Інті, в самодіяльному театрі для в'язнів. В Україну повернувся 1955 року, попросився на роботу до заньківчан. Тоді його зарахували на мінімальну платню, що дорівнювала студентській стипендії. І доля повернулася обличчям. Без Гринька вже не обходилися такі вистави, як «Гамлет», «Король Лір», «Камінний господар». В театрі без нього не мужніла б духовно нова когорта.

✔ Вінниця

Еверест любові до героя Евересту

Одна із вулиць райцентру Липовець, що на Вінниччині, відтеперноситиме ім'я Василя Копитка. У будинку, де він народився і виріс, нині мешкає його згорьована мати — Неля Іванівна. Від неї, колишньої вчительки, син отримав перші уроки мужності. На його прикладі тепер виховуватимуть учнів — для цього в школі створюється музейна кімната, а на фасаді шкільного приміщення буде встановлено меморіальну дошку герою Евересту. 8 травня цього року Копитко разом із двома учасниками першої національної експедиції піднявся на найвищу вершину світу і встановив там прапор нашої держави. На жаль, під час спуску досвідчений альпініст пропав безвісти.

✔ Луганськ

Міцніше за асоціацію тримайся, шофере!

Відбулися установчі збори Асоціації працівників автосервісу Луганської області. Асоціація має на меті створення сучасної інфраструктури у згаданій сфері послуг, а також передбачає захист професійних інтересів, прав автомобілістів. Існує й інший бік справи. Сьогодні в області автосервісом займаються 219 приватних підприємців та 68 підприємств і структурних підрозділів. Однак обсяги наданих ними послуг продовжують зменшуватися. Створення недержавного об'єднання має поліпшити ситуацію, забезпечити нові робочі місця та посприяти наповненню бюджету.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Власний дім — власними руками

Нещодавно побачила світ передвиборна програма кандидата у Президенти України О. Ткаченка. В чому її особливості? Чим вона відрізняється від подібних документів інших претендентів?

Особливістю програми О. Ткаченка є її гранична ясність, конкретність. Вона спрямована на захист інтересів кожної людини, кожної сім'ї. В ній нема декларацій, порожніх запевнень на кшталт того, що у нас, мовляв, все стане добре, як тільки оберете мене Президентом. У програмі Олександра Ткаченка чітко розписано шляхи виведення держави з економічної кризи і побудови нормального суспільства з нормальною економікою.

У ній, на відміну від подібних програм, ясно названо пріоритети розвитку народного господарства — аграрно-промисловий комплекс, енергетика, наука.

Програма базується на новітніх науково обгрунтованих технологіях, які допоможуть побудувати безкризову економіку, дадуть змогу вже найближчим часом пожвавити виробництво і вийти з тяжкої кризи. Зазначена етапність цієї роботи, чого теж раніше не визначали: 2000—2002 роки — припинення спаду виробництва; 2003—2005 роки — різке зростання показників основних галузей економіки, що забезпечить людям пристойне життя; 2006—2015 роки — десятиріччя інтенсивної модернізації економіки, виведення її на рівень світових зразків. Це тверезі, відповідальні розрахунки, за якими стоять наукові розробки вчених зі світовим ім'ям.

Що ж за технології, можу проілюструвати на прикладі агропромислового комплексу, який мені особливо близький. Традиційні технології вирощування сільськогосподарської продукції базуються на принципі: чим глибше зореш землю, чим більше внесеш добрив, тим кращий буде врожай. Це трохи спрощена схема, але в цілому відповідає дійсності. Так-от, ці методи доходять межі — на їх основі неможливо вийти на рубіж урожайностей зернових вище 70—80 центнерів з гектара. І тільки новітні технології, зокрема ефективніше використання сонячної енергії, яка переходить в органічну речовину, можуть підняти планку врожайності до 100 і більше центнерів з гектара.

Ви запитаєте: чому ми досі не використовували ці технології, якщо вони вже є на нашому озброєнні? А тому, що нинішнім правителям держави це не потрібно. Вони працюють за іншими схемами. Фінансово-кримінальна олігархія, яка править нами, не хоче вкладати гроші, вкрадені ж у нас, у довгострокові проекти. (Їм треба нахапати гроші зараз, негайно і «кинути» на зарубіжні рахунки).

Олександр Ткаченко в своїй програмі не міг обійти таке важливе питання, як співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Він підкреслив: якщо з МВФ ми працюватимемо й надалі, то тільки за умови, що це співробітництво вестиметься суто в економічних рамках. Так, ми не допустимо, щоб світові фінансові організації, виділяючи позики, зазіхали на нашу незалежність, диктуючи, які треба приймати закони, кого ставити віце-прем'єром тощо. Не підемо й на інші вимоги — продавати землю, вводити тільки платну освіту, медичну допомогу або ж проводити приватизацію так, як бачиться їм. Ми — велика європейська держава, й годі робити з нас козачків.

Наш кандидат пропонує швидко, за місяць-два, провести інвентаризацію наших багатств і найефективніше ними скористатися в інтересах держави і кожної людини. Нині, зауважує він, треба приймати рішення управлінського характеру, спрямувавши їх на розвиток економіки, а не штампувати президентські укази. Час, нарешті, державі монополізувати торгівлю горілкою, тютюном, енергетику і виручені гроші спрямувати до бюджету. Ось чому кандидат у Президенти каже, що через три місяці люди почнуть нормально одержувати зарплату. Це не фантазії, як стверджують деякі його опоненти, це все точно прораховано. Безгосподарність, яку створили в країні для того, щоб наживалися на людській біді групи і клани, буде ліквідовано через три місяці.

У програмі є дуже важлива теза про те, що основним джерелом доходів громадян стане заробітна плата. За неї вже схопилися опоненти, лякаючи людей, що, мовляв, прийде до влади Олександр Ткаченко й почнуться гоніння на приватних підприємців, ліквідація недержавних форм власності. Насправді йдеться лише про те, що зарплата в людей стане достатньою для нормального життя. Наш кандидат, як і раніше, підтримуватиме ділову ініціативу і різні форми власності. Хіба він не довів це, працюючи Головою Верховної Ради?

Закидають опоненти й те, що ось, мовляв, стане Президентом Ткаченко і потягне нас до СРСР, до залежності від Росії. Тому бійтесь його!

Ну що на це відповісти? Адже не секрет, що від Росії в енергетичному плані ми залежні й досі. Чи не так? І хіба була б солодша залежність від якоїсь іншої країни? Тут треба точно розставити крапки над «і»: Україна як держава відбулася, і назад вороття немає. Тож у стосунках з іншими державами треба керуватися не географічними поняттями, а економічними. Сьогодні за рівнем розвитку до нас найближчі і Росія, і Казахстан, і Білорусія, й інші країни СНД. Наші підприємства і досі з ними тісно зв'язані — машинобудівні, космічні й інші. То що, і далі рвати ці стосунки по-живому, орієнтуючись на Захід? А хто нас там чекає? Європейський союз уже нині має проблеми зі вступом до нього країн Східної Європи, які тягнуть його економіку донизу. А коли туди ще вваляться величезні держави — Україна й Росія?

Час уже зрозуміти, що ми об'єктивно туди не зможемо потрапити. Отож Україна повинна вибирати пріоритети, виходячи з власних інтересів, і насамперед це — завоювання ринків Росії та інших країн, які ми втратили. Ні про що інше в програмі не йдеться. Скажімо, про політичні союзи чи міждержавні утворення, які загрожували б нашій незалежності.

І, нарешті, запитують: де гарантія, що ця глибока, прекрасна програма не стане міфом, як було досі з виконанням передвиборних обіцянок теперішніх правителів? Відповідь одна: гарантія реалізації програми Олександра Миколайовича Ткаченка в тому, що в ній закладені виважені розрахунки, які пройшли через душу і серце, величезний практичний досвід відомого практика-господарника. У програмі прораховані галузеві й загальнодержавні баланси. Раніше зведенням балансів займалися міністерства, Держплан. Через них чітко прорисовувалася вся господарська картина. Голова уряду вже в січні знав, що робитиметься в травні, червні. Всі прогнози вибудовувалися за чітким розрахунком. Не треба було чекати, поки повідомлять газети, що упала гривня чи зник бензин. Тоді уряд володів ситуацією і впливав на неї, не чекаючи біди. А нині сиділи, чекали, а тоді Президент каже: «Що ж ви мені не сказали, що зник бензин? Я зателефонував би кому треба». Отже, від точних розрахунків залежить дуже багато. І Олександр Миколайович досконало володіє ними.

А гарантія реалізації програмних положень ще й в усій попередній діяльності Олександра Ткаченка, бо він ніколи не відступався від наміченого, завжди досягав того, що було потрібно людям, народові.

Сергій ДОВГАНЬ,
голова фракції Селянської партії України, народний депутат України.

Такий дорогий закон?

Репліка

10 вересня Верховна Рада України ухвалила у першому читанні 227 голосами проект закону України «Про курорти».

Мабуть, такий закон потрібний. Але є одне істотне запитання, яке, на жаль, не поставили народні депутати доповідачеві — першому заступнику міністра охорони здоров'я України Віталію Москаленку: скільки коштує закон?

У додатку до проекту закону є розрахунки витрат на надання йому чинності — на загальну суму 13 млн. доларів США.

Головне, у цих витратах не йдеться про зміцнення матеріальної бази курортів, а лише про заходи організаційного характеру: доопрацювання закону; створення правової бази функціонування курортів; налагодження міжнародних зв'язків тощо, доцільність яких вельми сумнівна за таких витрат.

От і хотілося б запитати у керівництва Кабінету Міністрів України, що подав цей законопроект: на які цілі насправді передбачена ця величезна сума «зелених»? Для чого Україні, яка має багаторічний досвід організації курортної справи, потрібні такі астрономічні суми валюти на заходи сумнівної доцільності за нашої скрути?

Для кого і для чого насправді призначені 13 мільйонів доларів?

Можливо, народні депутати України поставлять ці запитання урядові під час другого читання цього закону?

Петро СТЕПАНОВ,
народний депутат України 13-го скликання.

Постанова Верховної Ради України

Про проект Закону України про кредитні спілки

Верховна Рада України **постановляє:**

Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України проект Закону України про кредитні спілки, внесений на розгляд Верховної Ради України Президентом України у зв'язку з виданням Указу від 22 червня 1999 року № 701/99 «Про кредитні спілки», відхилити.

Голова Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
9 вересня 1999 року.
№ 1023-XIV.

Слово за вами, пане Президенте!

Усупереч «національним традиціям» частина кандидатів у Президенти України міцно взялися за руки

Спостерігаючи, як узгоджено напали тотально контрольовані можновладцями преса та електронні ЗМІ на Канівську угоду чотирьох кандидатів у Президенти України Є. Марчука, О. Мороза, В. Олійника та О. Ткаченка, мимоволі запитуєш себе: «А що особливого, власне, сталося?». Адже подія закономірна для демократичного суспільства. Тож, очевидно, питання зовсім в іншому...

Насамперед крок канівців свідчить про політичну зрілість учасників угоди, бо справжня особистість і стає помітною лише на тлі колективу (про тло-оточення Л. Кучми казати не будемо — люди там «відомі»). Вітати четвірку треба тим паче, що для незалежної України це новий виборчий досвід, коли заради держави, її високих інтересів політики йдуть на компроміс, піднявшись над ідеологічними та іншими розходженнями. Не секрет, що програми Є. Марчука й, наприклад, О. Ткаченка істотно відрізняються. Але ті суперечності втрачають гостроту, коли вище їх стають Україна та майбутнє її народу. Цього не хочуть зрозуміти «захисники» Л. Кучми (значна частина яких, до речі, так «віддано» захищала і його попередника Л. Кравчука. Назвемо хоча б З. Кулика, І. Сторожука, Л. Лисенко...). Зрозуміло, що ліва ідеологія знаходить немало прихильників в Україні, тим паче, що Л. Кучма своїм нездарним керівництвом державою довів більшість українського населення до зубожіння й розгубленості і тим примножив шеренги, зокрема, прихильників Н. Вітренко. Крім того, соціал-демократи Швеції, Німеччини та інших країн довели, що соціально орієнтована, правова держава — не утопія, а реальність. Єдиний кандидат від четвірки створить в країні умови для утвердження сильних політичних партій, які через парламент зможуть істотно впливати на формування внутрішньої та зовнішньої політики. Тож глибокої прірви між учасниками Канівської угоди фактично не існує. Й до того ж правильно говориться: для того, хто хоче працювати для України, можливість завжди знайдеться.

Позичені у Москви «універсальні» виборчі технології й завезення до Києва численної компанії для їх втілення у життя не дадуть господарям Банкової омріяного результату. Канівська угода ламає старанно вибудовані в президентському штабі схеми й графіки, адже у другому турі виборів (якщо він буде, звичайно) замість очікуваного Л. Кучмою П. Симоненка можуть бути О. Мороз, О. Ткаченко або той самий Є. Марчук. Як тоді вчинить виборець, котрого сьогодні лякають червоною загрозою та комуністичним реваншем? Переляк глави держави перед сильним супротивником нині такий, що він вдався до прямих погроз, натякаючи про якісь «віддалені місця» та «ГКЧП».

Важливо й те, що крок до об'єднання заради України було зроблено в Каневі — на землі, яка пам'ятає Тараса Шевченка і його святі слова: «Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!». Хоча діючий Президент багато говорить про відродження національної культури, науки, освіти, діла його такі, що важко уявити його присутність на Чернечій горі. Судіть самі: одним з пунктів своєї виборчої програми Л. Кучма зробив старий свій козир русифікації України, всюди, де треба й не треба, повторює тепер обіцянку підтримувати розвиток російської мови та культури в Україні. А як бути з польською, єврейською, болгарською та іншими мовами? Й потім — хто й що загрожує російській? Те, що йде природний процес зміцнення позицій УКРАЇНСЬКОЇ мови в духовному житті УКРАЇНСЬКОЇ держави, так це так само логічно, як і панування в Росії російської мови чи у Франції французької. Чи Л. Кучма і його команда проти цього? Жаль. Та, мабуть, річ в іншому. Говорити про мови легше, ніж пояснити людям свої невдачі, через які мусить страждати цілий народ. Тому закономірно виникла у суперників Президента пропозиція, щоб він покаявся й зняв свою кандидатуру з виборчого марафону, адже його негативне сприйняття народом не змінить уже ніщо: ні повернення до виборчого штабу Л. Кучми відомого Дмитра Табачника, ні мільйони з кишень «жирних котів».

Що казати, коли навіть урочиста промова з нагоди 8-ї річниці незалежності України, виголошена Л. Кучмою, густо всіяна набридлими штампами й пустими обіцянками. «Ми вже достеменно знаємо, що і як треба робити. Маємо все необхідне, щоб доводити намічене до завершення», — повторив Президент. Що він мав на увазі? Що протягом чергового п'ятиріччя доведе зубожіння народу до завершення, тобто до знищення? Чи що своїм невмінням вести міжнародні переговори й невмотивованими компромісами врешті-решт знищить незалежність України?

До речі, якщо й є якийсь поступ в утвердженні української державності, то народу він невідомий хоча б тому, що підконтрольні газети та засоби масової інформації міцно затиснені насамперед матеріальним інтересом. Наївних романтиків ні на українському телебаченні, ні в газетах ви не знайдете. Там швидше зустрінете отого Шевченкового «землячка» з поеми «Сон», котрий скаже вам: «Я все входы знаю, я тут служу... не поскупись полтинкою...». Про які українські досягнення можна часто прочитати чи почути, якщо пропрезидентські журналісти говорять про землю, по якій ходять, про державу, в якій живуть, завжди відсторонено, а часто-густо й зневажливо. Так, ніби вони гості щонайменше з Марса.

Звернімо увагу ще й на те, що об'єднавчий крок захопив Банкову зненацька. Її господарі та їхні нинішні прихильники (що буде завтра, хто його знає, може, присутність З. Кулика стане обов'язковою умовою формування чергового штабу по виборах чергового президента?) досі не знайшли гідної відповіді, лише обмежилися вихлюпуванням на сторінки підконтрольних газет та електронних ЗМІ, замість аргументів, пригорщів злої іронії та цинічного сарказму.

Згадаймо древнє: «Зевс, ти сердишся, отже, правда не на твоєму боці».

Гадаю, що Л. Кучма так і не зможе зробити адекватний крок. Та це, як то кажуть, його проблема. Нас має хвилювати інше — зміцнення позицій канівської четвірки, а це можливо лише за умови, що її учасники реально оцінять свої можливості у виборчому марафоні й дадуть фінішувати найдостойнішому.

Віталій АБЛІЦОВ.

Мал. Б. ПИЛИПЕНКА і М. ВОЛОВА.

Статут — не мундир з конвеєра

Кожна громада може мати індивідуальне внутрішнє правове регулювання

Самоврядування: досвід

Постійна комісія Одеської міськради з удосконалення структури управління містом схвалила проект Хартії міста Одеси (автор — відомий правник і державний діяч, депутат міськради Олександр Мучник). Хартію видано українською та російською мовами і рекомендовано засобам масової інформації для широкого обговорення, що, безперечно, матиме зацікавленість і в загальнодержавному масштабі.

Всякому городу нрав и права;
Всяка имеет свой ум голова...
Григорій СКОВОРОДА.

Болюче питання для України — місцеві права і вольності. Особливо актуальне воно для держави, створеної без зламу попереднього держапарату, котра, отже, успадкувала колишні «сепаратистські настрої», «місництво», «зловживання на місцях» тощо.

Запитайте будь-кого в Україні — і вам підтвердять, що Одеса — місто особливе, з власним інтернаціональним колоритом, власною говіркою, звичаями, життєвими порядками. Запитайте зарубіжних мандрівників, і вони скажуть вам, що Одеса — безперечно європейське місто, і не лише завдяки його плануванню і справді європейській архітектурі, котра дивом перетривала роки будівництва світлого майбутнього і котру й досі ще не можуть передати у приватну власність заможним і дбайливим господарям (скоро і брати ніхто не схоче). Та головне в Одесі — дух вольних європейських торгових міст, таких, як Генуя чи Гамбург, які, дотримуючись лояльності щодо національної державності, користуючись своїми особливими правами, примножували економічну міць своїх націй і державний суверенітет.

Приємно, що в Україні останнім часом почала торувати собі шлях концепція місцевого самоврядування, згідно з якою муніципальна влада не є державною владою, а муніципальна власність не є частиною власності державної. Ця концепція не знайшла втілення в новій Конституції України, однак розширення функцій і повноважень місцевого самоврядування, поява розділювальної межі між загальнодержавною і комунальною власністю, а головне — виділення конституційного суб'єкта влади і власності — територіальної громади — показові вже самі по собі. Намітилася чітка тенденція зближення з міжнародно визнаними принципами муніципального права.

Передусім це принцип виділення законом на території держави особливої влади — муніципальної (локальної) шляхом наділення її власними повноваженнями. Друге — невтручання держави в муніципальну сферу, за винятком сфери виконання органами місцевого самоврядування делегованих повноважень державної влади. Третє — виділення муніципальної (комунальної) власності та її законодавче гарантування.

А ми порушимо проблему, що починається з незаперечного посилання: кожна громада може мати індивідуальне внутрішнє правове регулювання. В цьому розумінні право на індивідуальність закріплене в законі «Про місцеве самоврядування в Україні». Наявність власного статуту зовсім не обов'язкова для кожного населеного пункту. Територіальна громада сама вирішує це питання. Важливо, щоб статут, по можливості, закривав наявні правові проблеми.

До таких документів, безперечно, належить проект Хартії міста Одеси. Проект не може не привернути уваги громадськості і муніципальних структур з інших регіонів України. Це не приклад для копіювання, це — показник нестандартного цільового підходу до проблеми і щодо змісту норм, і щодо форми, методів юридичної технології.

Хартія (у перекладі — «статут») Одеси всією своєю суттю наголошує наступність Європейській хартії місцевого самоврядування, прийнятій у рамках Ради Європи 1985 р. Однією з основоположних позицій Європейської хартії, як відомо, є те, що «місцева влада в межах, установлених законом, має повну свободу дій для реалізації власної ініціативи з будь-якого питання, що не виключене зі сфери їх компетенції і не перебуває у віданні якогось іншого органу влади». Така формула відкриває широке правове поле для територіальних громад та їхніх органів за принципом «все, що не вилучене».

Це не данина одеській романтиці. Це — обгрунтування історичного характеру прав одеської міської громади. Адже відомо, що додаткова гарантія прав — в їхній одвічності й наступності. Так, режим «порто-франко», встановлений державою як особливий правовий статус, існував на теренах міста з 1817 до 1857 року. Звідси й перспективи створення вільної економічної зони в регіоні.

Вільні економічні зони — ідеальний полігон для апробації норм і стандартів ЄС. Так, у зовнішньоторговій ВЕЗ в Одеському морському порту, котра почне, відповідно до указу Президента, функціонувати в 2000 році, можна було б як експеримент перейти до застосування митних правил ЄС (Митного кодексу), а також до застосування системи Генеральної угоди з тарифів і торгівлі Всесвітньої торгової організації. Таким чином, ВЕЗ залучила б до Одеського порту вантажні потоки не тільки пільгами, а й цивілізованими європейськими і міжнародними правилами, котрі вже самі по собі — гарантія для солідного торговця.

Регіональна інтеграція — один із невід'ємних елементів зближення України з ЄС у світлі гасла ЄС «від союзу країн до союзу регіонів».

Одеса завжди зберігала формальні й неформальні тісні торговельні контакти з прибережними регіонами в басейнах Чорного моря. Це традиційна торгівля зі Стамбулом і Піреєм. Місто давно пов'язують міцні узи дружби з Варною. Нині з'являється надія, що на ринки міста знову повернеться чудова продукція землеробства з дружніх нам Грузії та Азербайджану, що її в останні роки потіснив аналогічний імпорт з «далекого зарубіжжя».

Реалізація ідеї надання територіям таких самих можливостей, що й для співробітництва держав на національному рівні, розблокувала б проблему прикордонної та прибережної торгівлі. Суть її полягає, як відомо, у полегшенні податкового преса на товари, які завозять на зустрічних засадах.

Як відомо, осібно стоїть в Одесі питання еміграції, зокрема єврейського населення. Безперешкодний після довгих років заборон і обмежень процес еміграції за кордон — істотний здобуток епохи незалежності. З огляду на те, що ті, хто «виїжджав», не завжди мав свободу вибору, справедливою є постановка у проекті питання про включення до складу міської громади не тільки постійних мешканців Одеси, а й людей, «що проживають за її межами, але об'єднані в єдину спільноту фактом свого народження в Одесі» і «шанують її історію, культуру й традиції як особистісну цінність».

Цікаво, що це питання не пов'язується з громадянством як державною належністю. Річ не тільки в тому, що одесит скрізь залишається одеситом, і не тільки в тому, що на загальнодержавному рівні давно назрів закон про правовий статус за кордоном вихідців з України. За цим — і простий економічний резон: залучення інвестицій емігрантів, а це — практика у світі дуже й дуже поширена.

Малий бізнес — потужний важіль економічної стабілізації. Попри недавнє відхилення парламентом президентського указу про пільги для новостворених малих підприємств, немає сумніву, що невдовзі такий документ у вигляді закону побачить світ. Навіть у найрозвиненіших країнах малі підприємства становлять основу економіки, а пільги для них з лихвою перекриваються економічним ефектом від збільшення обсягів виробництва і підвищення ефективності.

Для України стимулювання малого бізнесу дало б можливість відбутися перетіканню сил з неефективного державного сектора у приватний, врятувало б мільйони державних робітників і службовців від неминучих злиднів і залучення їх до кримінального сектора.

Адже не таїна, що багато хто з людей, які намагалися піти у чесний бізнес, були тут-таки пограбовані податковою машиною, поборами й рекетом, а тому решта не хоче наслідувати їх приклад. Можливість стимулювання малого бізнесу і виведення економіки з тіні муніципальними засобами безмежні. Так, у Хартії є норми, що зобов'язують органи місцевого самоврядування звільняти малі підприємства від сплати обов'язкових платежів, які надходять до міського бюджету. Надавати малим підприємствам у безоплатне користування комунальні нежилі приміщення на певний термін, надавати гарантії під одержання кредитів тощо.

Соціально-правова частина Хартії приваблює змістом діяльності громадських організацій інвалідів і пенсіонерів, благодійних організацій, різноманітних фондів. Набрання чинності цієї частини Хартії, так само як і статей про пільги і захист для обдарованих громадян та для дрібних підприємців, пов'язують із прийняттям закону про ВЕЗ на території міста. Ця залежність — гарантія недекларативності норм про пільги, допомогу тощо. Це — реалістичний підхід — характерна риса всього проекту Хартії міста Одеси, що, у свою чергу, забезпечить, слід сподіватися, його реалізацію в державних інтересах і на користь городян.

Олександр ВИШНЯКОВ,
директор Інституту європейського права Одеської державної юридичної академії.

У номер

✔ Тернопіль

Навіщо платити більше?

Цілком новий україно-німецький бурякозбиральний комбайн найближчим часом почне випускати Тернопільський комбайновий завод. Таке рішення прийнято після консультацій між керівництвом Тернопільської облдержадміністрації і директором фірми «Холмер» Альфонсом Холмером. На світовому ринку комбайн цієї фірми коштує 1 мільйон 200 тисяч німецьких марок. За цю суму в Тернополі можна виготовити чотири такі агрегати. Випуск нового україно-німецького комбайна дасть змогу відновити старе виробництво, наповнити вітчизняний ринок і ринок близького зарубіжжя потужною бурякозбиральною технікою, повідомляє ДІНАУ.

✔ Чернівці

Перші кіловати Дністрогесу-2

На Буковині, в Сокирянському районі, народжується гідроенергетичний комплекс. Перша його черга —Дністровська ГЕС — уже кілька років виробляє промисловий струм. За час свого існування станція видала в енергосистему України понад 14 мільярдів кіловат-годин електроенергії.

Тим часом, хоча й з вимушеними перебоями, тривають роботи на об'єктах Дністрогесу-2. Незважаючи на незадовільне фінансування, будівельники днями поставили під промислове навантаження гідроенергоагрегат потужністю 13 мегават. Готується до пуску наступна турбіна, яку дністробудівці планують ввести в експлуатацію через два місяці.

На жаль, через брак коштів припинилися роботи ще на одному об'єкті Дністровського каскаду — комплексному гідровузлі.

✔ Суми

СБУ «вибиває» борги

Майже рік сидів без зарплати багатотисячний колектив Сумського ВАТ «Селмі». Серед тих, хто посадив його на голодну пайку і фактично поставив під загрозу саме існування цього унікального вітчизняного підприємства, було спільне україно-російське підприємство «Твел-Енергія». За час співробітництва воно заборгувало селмівцям понад 11 мільйонів гривень. Банкрутство було не за горами. На щастя, в цю справу втрутилися працівники УСБУ в Сумській області. Саме після цього боржників було зобов'язано повністю розрахуватися з сумчанами за поставлену в Росію продукцію. Подіяло. Нині «Твел-Енергія» вже перерахувала партнерам більш як 7 мільйонів гривень: 3 мільйони «живими» грішми, майже 3,6 мільйона векселями і 600 тисяч товарними поставками.

✔ Івано-Франківськ

Знову «присмокталися» до труби

Після тривалої перерви нафтопродуктопроводом Дрогобич—Калуш до ВАТ «Оріана» почало надходити дизельне паливо. Але його прийом одразу ж припинили, бо помітили невідповідність між тією кількістю, що відкачувалась у трубопровід, і тією, що надходила на завод. Очевидно, хтось знову «присмоктався» до труби... Упродовж двох діб ліквідовували чотири прориви — два неподалік села Семигенева Стрийського району і два біля Стебника.

✔ Фотофакт

Учені Миколаївської астрономічної обсерваторії створили телескоп для високоточних вимірів кутових координат небесних об'єктів.

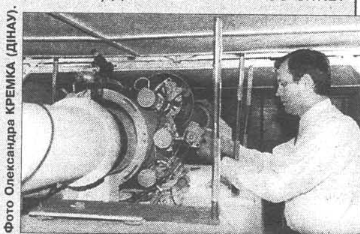

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Закон на захисті добросовісної конкуренції

Закон можна вважати якісним, якщо його зміст є точним, якщо вимоги його справедливі, якщо він формує доброчинність у громадян.
Френсіс БЕКОН.

Останнім часом в деяких засобах масової інформації з'явилися публікації, що ставлять під сумнів правомірність змін, внесених нещодавно до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Не вдаючись в полеміку з авторами, нагадаємо об'єктивні обставини, що спонукали законодавців до прийняття цього закону.

Перехід в Україні до ринкових відносин викликав підвищений інтерес у підприємців до товарного знака як інструменту, що дозволяє не тільки завоювати місце на ринку, а й забезпечити захист своїх майнових прав. Разом з тим з'явилися конфлікти в цій сфері, виявились колізії, викликані недосконалістю, а подекуди порушенням чинного законодавства.

У колишньому СРСР випуск та якість товарів широкого вжитку забезпечували системою централізованого управління, яка кожному товару в централізованому порядку надавала особливе позначення (назву). Власником такого позначення виступала держава в особі центрального органу управління. Виробник товару був зобов'язаний маркувати його лише таким позначенням. Вимоги до якості цих товарів регламентувалися державними та галузевими стандартами. За такою системою вироблялися майже всі товари, наприклад, з добре знайомими споживачам назвами: цукерки «Театральні», «Білочка», «Дюшес», напій «Лимонад», одеколон «Трійний», горілка «Столична», «Московська», «Російська»; вино «Столове», ковбаса «Докторська», «Любительська», лікувальні засоби «Валідол», «Корвалол», «Нафтізін», сигарети «Прима», «Політ» та ін.

Жодне підприємство не мало права на монопольне використання цих назв. Тому, внаслідок довготривалого використання багатьма виробниками для відповідних товарів цих позначень (назв), вони втратили розрізняльну здатність щодо конкретних виробників і увійшли до загального вжитку як позначення (назви) товарів певного виду.

Такі позначення в той час не реєструвалися як товарні знаки і були вільні для використання. У міжнародній практиці вони так і називаються «вільні знаки». Будь-який вітчизняний виробник мав право без усяких обмежень користуватися ними для маркування відповідних товарів, якщо вони вписувалися у відповідні стандарти і технічні умови.

Після проголошення незалежності в Україні було прийнято власне законодавство про охорону прав на товарні знаки.

Однак внаслідок його порушення окремі підприємства одержали виняткове право на позначення своїх товарів широковживаними раніше назвами, зареєструвавши на своє ім'я відповідні товарні знаки. Вже привласнені назви усім відомих ліків «Валідол», «Корвалол», «Нафтізін» (всього близько 60 лікарських засобів), горілки «Столична», сигарет «Прима», «Політ», «Експрес» тощо. Цей процес розширюється. Були подані заявки на реєстрацію назв майонезу «Провансаль», шоколаду «Люкс», одеколону «Трійний», інших широковідомих товарів.

Закріплення виняткового монопольного права на ці позначення в формі реєстрації товарних знаків лише за одним із підприємств надає йому неправомірних переваг у конкуренції, зачіпає законні інтереси інших товаровиробників, встановлює для них обмеження у доступі на ринок, що суперечить суспільним інтересам, Конституції України (ст. 42).

Усе це викликало справедливі обурення підприємців, звернення щодо захисту своїх законних інтересів на ім'я Президента, Верховної Ради, уряду України. До речі, такі процеси відбуваються і в інших державах, що входили у минулому до СРСР.

Тому стурбовані ситуацією, що склалася (зокрема, на ринку лікарських засобів), члени Міждержавної комісії з стандартизації, реєстрації і контролю якості лікарських засобів країн—членів СНД рекомендували звернутися до своїх законодавчих та виконавчих органів з пропозицією заборонити реєстрацію як товарних знаків назв лікарських засобів, що вироблялися (до 1 січня 1992 року) в колишньому СРСР.

Урегулювання ситуації, що склалася на ринку товарних знаків, вимагало вивчення цієї проблеми та внесення відповідних змін до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти за участю виробників, відомих юристів, патентознавців проаналізував звернення з приводу ситуації, що склалася внаслідок неправомірної реєстрації Держпатентом України широковживаних раніше позначень як товарних знаків. Закріплення виняткового монопольного права на такі позначення в формі реєстрації товарних знаків лише за одним з підприємств надавало йому низку неправомірних переваг у конкуренції, зачіпало законні інтереси інших товаровиробників, встановлювало для них обмеження у доступі на ринок, призводило до матеріальних збитків.

Ось деякі конкретні приклади. Так, право власності на товарні знаки для сигарет «Прима», «Політ», «Експрес» було зареєстровано Держпатентом України на ім'я спільного україно-німецького підприємства «Реємстма-Київ». Хоча відомо, що сигарети марки «Прима» 50 років вироблялись усіма тютюновими фабриками колишнього СРСР, зокрема Прилуцькою, Черкаською, Київською, Кам'янець-Подільською, Дніпропетровською, Одеською, Кременчуцькою, Монастирецькою. А сигарети марки «Політ» в Україні виробляли 10 тютюнових фабрик.

Візьмемо лікарські препарати. На ім'я ВАТ «Фармак» зареєстровано «Валідол», «Корвалол», «Нафтізін», «Діазолін», «Парацетамол» та багато інших широковідомих препаратів. Хоча тої же «Валідол» вперше створила та дала йому назву німецька фабрика Циммера ще в 1897 р. Він десятки років вироблявся багатьма підприємствами колишнього СРСР, в тому числі Київським виробничим хіміко-фармацевтичним об'єднанням «Дарниця», Луганським, Лубенським фармацевтичними заводами. ВАТ «Фармак», як власник товарного знака, почало вимагати від інших виробників негайно припинити виробництво та реалізацію продукції під назвою «Валідол», погрожуючи вжити відповідні санкції.

Цей процес, крім тютюнової та фармацевтичної, перейшов на інші галузі. Так, у харчовій промисловості це лікеро-горілчані вироби, вина, напої, цукерки та інші товари.

На думку Науково-експертного управління Секретаріату Верховної Ради України, справа не в недосконалості законодавства, а в очевидному його порушенні Держпатентом України, який відповідає за реєстрацію знаків і забезпечення їх охорони.

Ось чому народні депутати України В. Семиноженко, А. Кінах, Л. Глухівський запропонували відповідні зміни до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Законопроект розглядався на засіданні двох профільних комітетів Верховної Ради України — з питань науки і освіти та промислової політики, був підтриманий і Антипонопольним комітетом України.

Пункт 1 закону забороняє реєстрацію таких позначень на майбутнє. До речі, така норма передбачена «Правилами складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг», затверджених Держпатентом України. Свої правила можна не виконувати, а закон мусиш.

Пункт 2 закону вводить в національне законодавство положення Паризької конвенції з охорони промислової власності (учасником якої є Україна) щодо «права попереднього користування» знаками для товарів і послуг. Стаття 4 п. В конвенції визначає «Права, набуті третіми особами до дня першої заявки ... зберігаються відповідно до внутрішнього законодавства». Суть права попереднього користування полягає в тому, що видача охоронного документа на творче досягнення не перешкоджає особам, які використовували тотожний об'єкт до подання заявки, використовувати його й надалі.

Основою для введення такої норми слугує той факт, що безпідставно забороняти діяльність, правомірно розпочату ще до здійснення передумови виникнення виняткових монопольних прав власника свідоцтва (патента) — подання заявки.

Наші виробники повинні працювати у правовому полі, дотримуючись принципів добросовісних відносин у підприємницькій діяльності (добросовісної конкуренції), забезпечуючи цивілізований розвиток ринку. Саме на захист вітчизняних виробників від монополістів-паразитів і спрямований цей закон.

Геннадій АНДРОЩУК,
головний консультант Секретаріату Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України.

У комітетах ВР України

Реконструювати протипіхотні міни

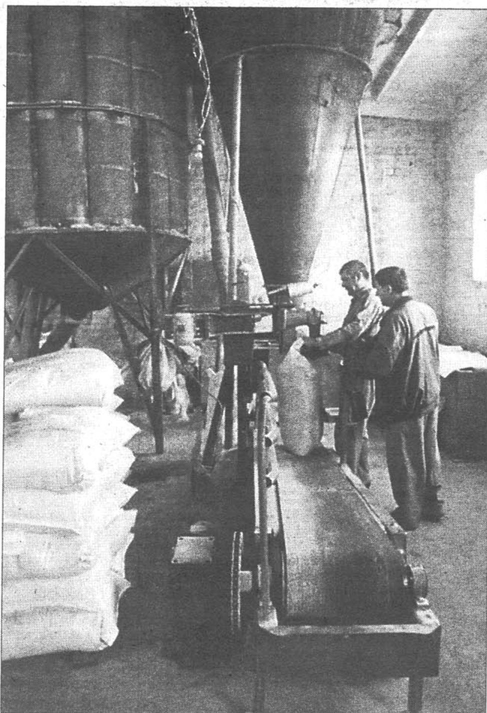
Комітет з питань національної безпеки і оборони розглянув поданий Президентом України проект закону про прийняття Протоколу про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв.

Поданий документ є новою редакцією Протоколу II до Конвенції ООН 1980 року «Про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію» і передбачає сучасні, вивірені за світовими стандартами технічні вимоги до протипіхотних мін, що перебувають на озброєнні.

Оскільки Україна — учасник згаданої Конвенції і також потребує реконструкції протипіхотних мін, що є на озброєнні в її Збройних силах, члени комітету після всебічного обговорення проекту підтримали пропозицію Президента про прийняття зазначеного закону.

Прес-служба Верховної Ради України.

Теорія добре, а практика краще

(Початок на 1-й стор.).

Завдяки сумлінності працівників та науковому підходу господарів у нинішньому році в учбово-дослідному господарстві намолотили понад 15 тисяч тонн пшениці, урожайність якої становила 31,1 центнера з гектара.

Закрите акціонерне товариство «Велес» добре знають в Умані. Бо, мабуть, нема жодної місцевої господині, яка не готувала б страви з продукції цього підприємства. Борошно і олія високого гатунку, пшоно, гречка, горох, пшенична, ячмінна, кукурудзяна крупи — далеко не повний перелік продукції, яку випускає «Велес».

Проте не лише уманці та черкащани задоволені доброю якістю та помірними цінами акціонерного товариства. Ячмінна крупа, приміром, коштує тут 50 копійок, пшенична — 55, перлова — 60 копійок за кілограм. Чималим попитом користуються борошно та крупи і в сусідніх областях. Приїжджають покупці з Києва, Донецька, Криму.

Як же вдалося досягти таких успіхів? Насамперед, розповіли «велесівці», завдяки «стратегу і тактику» АТ, голові його правління Михайлові Шийку — людині енергійній, справжньому професіоналові з великим досвідом роботи в АПК. Саме він за підтримки колективу визначив курс товариства.

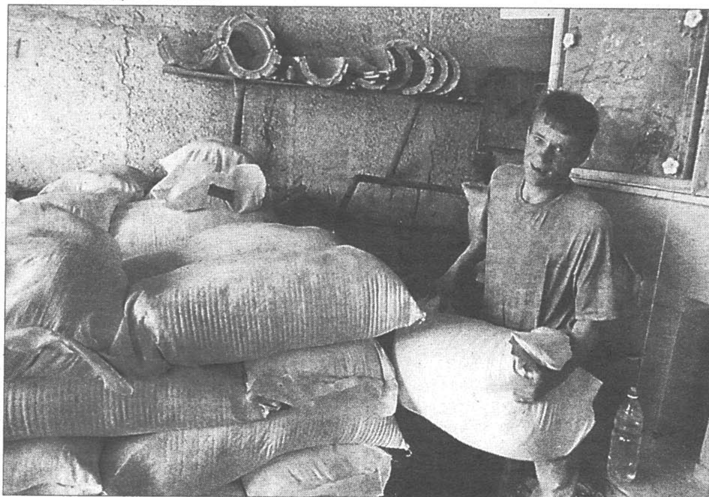
Нині на «Велесі» працює 42 чоловіка. Середня зарплата — 200 гривень. Кожен працівник може виписати за пільговими цінами відходи виробництва для власного підсобного господарства. До речі, невелику свиноферму тримає і акціонерне товариство. Тому в їдальні підприємства завжди є свої, свіжі і доброякісні, продукти. Частину яких велесівці відправляють морякам-чорноморцям на сторожовий корабель «Умань». А ще постійно надають спонсорську допомогу дитячій школі-інтернату, райлікарні, ветеранським організаціям, багатодітним сім'ям. Та й до бюджету чимало перераховують. Приміром, за минулий рік «Велес» сплатив понад 200 тисяч гривень податків. І знижувати планку досягнень тут не збираються.

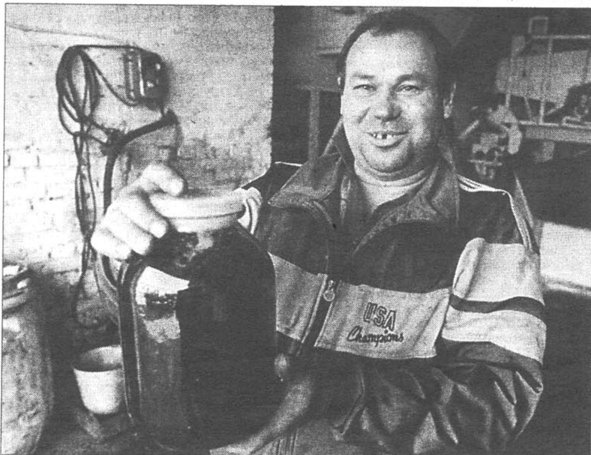
Лідія ТИТАРЕНКО.

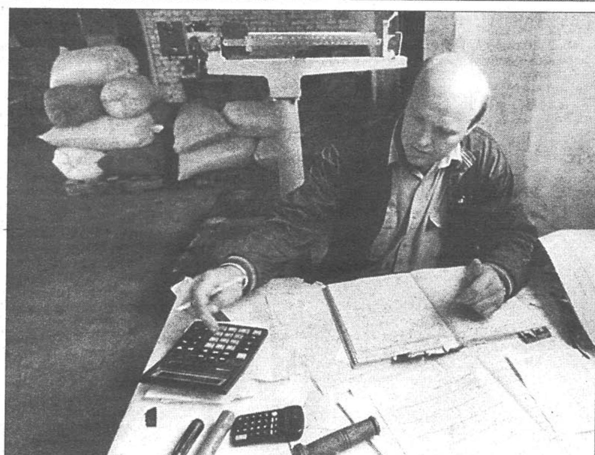
Черкаська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Хроніка. Факти. Події

✔ **Київ**

Шеварднадзе відвідає Україну

На цьому тижні в Україну з офіційним візитом прибуває президент Грузії Едуард Шеварднадзе. Заплановано зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком. Буде підписано низку двосторонніх українсько-грузинських документів.

✔ **Москва**

Наземна операція залежить від обставин

Міністр оборони Росії Ігор Сергєєв не виключає можливості проведення федеральними силами сухопутної операції на території Чечні. Днями він заявив журналістам у Москві, що «є кілька варіантів плану наземної операції, які реалізовуватимуться залежно від ситуації, яка складатиметься». Головні цілі федеральних військ, як він висловився, — «знищення бандитів» і «створення зони безпеки достатньої глибини навколо Чечні». Міністр оборони Росії зазначив також, що повітряну операцію федеральних сил у республіці буде продовжено.

✔ **Ділі**

Миротворці вступили в права

Солдати миротворчого контингенту у Східному Тиморі офіційно взяли територію провінції під свій контроль. Індонезійські війська залишають територію Тимору. Однак ситуація так само залишається нестабільною, оскільки сили ООН ще не розвернулися повністю. Є побоювання, що ця затримка завадить своєчасному доставлянню гуманітарної допомоги. На даний момент лише кілька конвоїв з вантажем було доставлено за межі столиці Східного Тимору Ділі.

✔ **Анкара**

У турецьких в'язницях неспокійно

У Туреччині понад 90 тюремних охоронників було взято в заручники після того, як заворушення, що почалися у в'язницях турецької столиці Анкари, поширилися на інші міста. Щонайменше десять в'язнів убито під час збройних сутичок у столичній в'язниці Улунчанлар, майже сорок одержали поранення. Причиною заворушень, у яких переважно замішані в'язні—активісти лівих партій, стали спроби охоронців обшукати камери перед переведенням декого з їх мешканців до інших в'язниць. Прем'єр-міністр Туреччини Бюлент Еджевіт заявив, що уряд вживе всіх необхідних заходів для відновлення порядку. Корупція й хронічна переповненість в'язниць, а також доступність за гратами зброї зробили турецькі в'язниці важкокерованими.

✔ **Мехіко**

Піротехнічна трагедія

Майже п'ятдесят осіб загинули й десятки одержали поранення внаслідок серії вибухів у мексиканському місті Селайя, приблизно за 240 кілометрів на північний захід від столиці країни Мехіко. За версією місцевих засобів масової інформації, пожежа, що почалася після вибуху на складі піротехнічних товарів, призвела до вибуху кількох каністр із газом у розташованих поблизу ресторанах. За деякими повідомленнями, рятувальники, що прибули на місце після першого вибуху, загинули під час наступних вибухів каністр. Мер міста вже охарактеризував те, що сталося, як страшну трагедію. Припускають, що серед убитих є діти.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Потужний підземний поштовх призвів до нових руйнувань на Тайвані. Рятувальні роботи на острові тривають, і врятування двох братів, які провели у завалі шість(!) днів, зайвий раз доводить, що важку роботу провадять немарно.
***На фото АП:** один із братів — 23-річний Сан Чі-фенг.*

Ось таке кіно

Наприкінці минулого тижня показом художнього фільму «Цубакі Сандзюро» розпочалися дні японської культури. Цей фільм ніколи не демонстрували в Україні. Дарма що він вийшов на екран ще 1962 року, створений усесвітньо відомим майстром Акіро Куросавою і пройшов у кінотеатрах майже всіх країн світу. Власне кажучи, усі фільми, відібрані для сьомого Кінофестивалю японського кіно, у нас демонструються вперше. Чому? На це запитання не відповіси однозначно. Спочатку їх не пропускала цензура (хіба в загниваючій капіталістичній системі можуть створювати кіношедеври?!), потім була довга церемонія знайомства: Японія відкривала для себе Україну, ми — Японію. І, слава Богу, це знайомство відбулося.

І саме кінематограф, на думку Надзвичайного і Повноважного Посла Японії в Україні Хонди Хітоші, як ніщо інше, сприяє зближенню і взаєморозумінню між різними народами. До речі, цього року в Японії відзначають 100-річчя національного кіно. Отож нинішня акція двічі врочиста.

Але дні японської культури не обмежаться тільки кінофестивалем. Посольство спільно з благодійним фондом «Далекий Схід» запросили до України майстра ікебани Мідорі Ямаду. 15—16 жовтня вона демонструватиме своє мистецтво в Київському планетарії. Там же відбудеться й показ чайної церемонії.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Що можна Росії, того не можна НАТО

Про те, що Росія не збирається воювати із Чечнею, заявив нещодавно черговий російський прем'єр Володимир Путін. Бомбові удари по Чечні — це «точкова й акуратна операція». Дивно тільки, що коли подібною хірургією в Югославії займалася НАТО, у Москві галасували про війну... Не кажучи вже про виховні заходи США проти Іраку.

У будь-якої нормальної людини мимоволі постає запитання: чому ж, якщо Москві відомо про наявність баз бойовиків і терористів на території Чечні, бомбувати їх почали тільки після того, як невідомо ким було розпочато терористичну війну? Що, раніше чеченських бойовиків Росія використовувала з мирною (читай — меркантильною) метою і винищувати їх не було гострої потреби? Виходить, так.

Найкумедніше: у черговій «не війні», на думку федералів, Аслан Масхадов повинен підтримати проведення антитерористичної лінії російської влади. Уявіть собі на хвилиночку президента Ічкерії, що розпалює сигнальні вогні для російських бомбардувальників...

До речі, Москва не з доброти душевної не затіває офіційної і великої війни із Чечнею, а з прозаїчної причини відсутності грошей у бюджеті. При цьому Комітет Держдуми у міжнародних справах підтримує законопроект про фінансове забезпечення російських військових формувань, що перебувають у Косово. Щоправда, члени комітету не прикидаються наївними й розуміють, що і в Міноборони, і у МЗС фінанси співають романси. Тому й просять уряд знайти фінансові резерви поза рамками передбачених видатків на оборону і зовнішньополітичну діяльність. Цікаво, хто цього разу розщедриться на російське миротворництво в Косово (36,8 млн. дол.) і хто профінансує так звану боротьбу з тероризмом? Адже справа вигідна. З точки зору майбутніх виборів.

А в той час, коли «точково» на голови чеченських терористів сиплються російські бомби, а миротворці охороняють сербів від недобрих албанців і НАТО, на Грозненському хімкомбінаті зникли стрижні радіоактивного кобальту. Троє з крадіїв уже померли. Де інші злодії, а головне, де стрижні (одного вистачить, аби зруйнувати міський квартал) — не відомо. Але це, як-то кажуть, інформація до роздумів...

Яна СТАДІЛЬНА.

Важкий рік Герхарда Шрьодера

Минув рік, як на парламентських виборах у Німеччині перемогла коаліція соціал-демократів і «зелених», замінивши біля керма влади християнських демократів — партію Гельмута Коля.

ХДС поступилася соціал-демократам і «зеленим», залишивши у «спадок» дефіцит бюджету, який за рік правління уряду Герхарда Шрьодера значно зріс і нині становить 1,5 трильйона марок.

Кабінет Шрьодера намагається з допомогою «розумного фінансового планування» ліквідувати дефіцит бюджету за три найближчі роки. Для цього міністерство фінансів запропонувало пакет реформ з економії, який передбачає вже наступного року заощадити 30 млрд. марок, у 2001 році — майже 39 млрд., у 2002-му — 42 млрд., а 2003-му — понад 49 млрд. марок. Щороку кожна земля має переказувати в державну казну понад 3 млрд. марок.

Запропонований «режим економії» викликав нищівну критику не лише в опозиції, а й у лавах обох правлячих партій. Адже реалізація такого заходу означатиме скорочення багатьох соціальних видатків. Повільніше, ніж передбачалося, збільшуватимуть пенсії, відкладено послаблення податкового тиску на дрібних і середніх підприємців, як обіцяли у своїй передвиборній програмі соціал-демократи. Занадто серйозні аргументи, щоб на них не зважати. Однак, як заявив міністр фінансів Ханс Айхель, хто не здатен заощадити у запропонованих галузях, хай шукає можливостей в інших. І хоч саме новий «режим економії» став каменем спотикання соціал-демократичної партії, канцлер Шрьодер мав намір провести пропозицію Айхеля через бундесрат.

Проте не так сталося, як гадалося. Земельні й комунальні вибори в Саарі, Бранденбурзі, Тюрингії, Північному Рейні-Вестфалії змінили партійно-політичні кольори федерації: соціал-демократи зазнали нищівної поразки. Виборці, розгнівані тим, що СДП і «зелені» намагаються забрати чималенькі гроші «з гаманів» земель, повернули свої симпатії християнським демократам. Для «партії соціальної справедливості», як називають себе соціал-демократи, — шок, для ХДС — тріумф. Чимало християнських демократів з опозиційної лави депутатів бундестагу вже пересіли у міністерські крісла, і хоч вони заявили, що не використовуватимуть бундесрат для блокади урядових проектів, однак уже перше його засідання минулої п'ятниці свідчить про протилежне: опозиція не дала згоди на реалізацію «пакета з економії».

Канцлер Герхард Шрьодер нині переживає не найліпші часи: за рік його правління не вдалося повністю реалізувати жодної з найважливіших програм, а його рейтинг стрімко й неухильно знижується. Усього 37 відсотків населення вважає Шрьодера здатним вести державний корабель далі, 52 відсотки в цьому сумніваються.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Військова база в обмін на Придністров'я

На думку одного із провідних політиків Молдови від соціал-демократів Анатола Царану, «Росія може отримати згоду Кишинева на створення військової бази ціною активної політики з усунення смирновського режиму в Тирасполі й відновлення територіальної цілісності Молдови».

Хоча, вважає Анатол Царану, який донедавна керував експертною групою з переговорів з Тирасполем, не можна скидати з рахунку досвід Грузії. Ця держава пішла на створення російських військових баз на своїй території, але не змогла домогтися врегулювання в Абхазії.

Молдовська преса в ці дні обговорює можливість легітимної російської присутності в країні у формі бази, посилаючись на нібито пропозицію про це з російського боку. Цікаво, що ідею, яку вважали раніше крамольною, нині деякі молдовські політики видають за можливу реальність. Щоправда, за дотримання певних умов: з нею мають погодитися Румунія та Україна, базу слід розташувати не в Придністров'ї, а в правобережній Молдові. Зрештою, Росія зможе розплачуватися за оренду землі вільним доступом молдовських товарів на російський ринок і зниженням ціни на російські енергоресурси. Анатол Царану запропонував офіційно обговорити з російською стороною пропозицію щодо військової бази. Він не виключив можливість — якщо це потрібно — винести питання на загальнонаціональний референдум, оскільки конституція республіки забороняє розташування на її території іноземних військ.

На запитання, чи не боїться він звинувачень у лобіюванні російських інтересів і відмові від курсу на європейську інтеграцію, Анатол Царану відповів: звинуваченням у русофільстві він не переймається, а «інтеграція Молдови до Європи не повинна зводитися до права для молдован мити туалети за Заході».

Світлана ГАМОВА.

Кишинів.

На хімкомбінаті у Грозному зникли радіоактивні стрижні

«Подібний до Лаокоона, я бився в звивищах змії...»

До 70-річчя Поета

Здається, Гете сказав: «Якщо хочете зрозуміти Митця, йдіть у його країну». Прислухавшись до мудрого слова німецького класика, я опинився на Івано-Франківщині...

У цій хаті народився і виріс Дмитро Павличко

«Там, де Лючка круто в'ється»

Незабутні гуцульські краєвиди допомогли легко подолати шлях від обласного центру до Коломиї, вишукана архітектура якої нагадує про минулу належність краю до Австро-Угорщини та Польщі. А там рукою подати й до Стопчатова — великого села, що розсипало свої будинки, мов намисто, вздовж річки Лючки між пасмами лісистих гір.

Вочевидь, добре попрацювали свого часу радянські пропагандисти, бо у східняка при зустрічі із зеленою стіною могутніх дерев відразу ж виникає думка про те, що воювати в такій місцевості нелегко. Звичайно, не Дагестан, але в цих лісах найчастіше виграє двобій той, кому належить ця земля. Мабуть, не випадково саме в цьому краї народилися чільні лідери руху опору як австрійській та польській владі, так і німецькій та радянській: Олекса Довбуш, Дмитро Вітовський, Степан Бандера, Роман Шухевич, Степан Мельничук.

А взагалі цей куток Гуцульщини дав Україні діячів, слава яких давно перетнула наші національні кордони: письменників Василя Стефаника, Марка Черемшину, Леся Мартовича, Мирослава Ірчана, митців Василя Касіяна, Григорія Крука, Модеста Сосенка, Ярослава Пстрака, Святослава Гординського, Анатолія Кос-Анатольського. У верховинській Криворівні — Карпатських Афінах — зустрічалися Іван Франко та Михайло Коцюбинський. У цьому краї народилася Настя Лісовська — Роксолана. Тут зустрів своє перше кохання Іван Франко — в селі Угорники (нині передмістя Івано-Франківська) народилася Ольга Рошкевич, якій присвячено блискучий поетичний цикл «Зів'яле листя», інші твори.

Поряд зі Стопчатовом село Яблунів — у повоєнні роки районний центр з низкою відповідних органів та служб, серед яких вирізнялась насамперед каральна —відділення МДБ (Міністерства державної безпеки). В його стінах майбутній поет Дмитро Павличко одержав перші уроки життя...

— Мама саме подавала Дмитрові обід, коли до нашої хати зайшли два червонопогонники, — розповідає рідна сестра Поета Марія Василівна (у заміжжі Дмитрук). —Один з них був з нагайкою й відразу почав бити нею брата. А коли наступного дня ми з мамою прийшли до Яблунева (це півтора кілометра), то побачили Дмитра всього у синцях та кровонаб'ряках. Дуже били їх там... А що вони, п'ятнадцятилітні хлопці, могли поганого заподіяти новій владі? Тим паче, що наш батько був засновником місцевого колгоспу. Вимагали, щоб сказали, де переховують зброю, хто командує сотнею...

Цей епізод з життя Дмитра Павличка надихає і на захоплені монологи його друзів, і на жовчні інвективи його недругів. Але найважливіше те, що він справді став визначальним у долі Павличка-людини й письменника. Напевно, 9 місяців Станіславської (Станіслав — колишня назва Івано-Франківська. — **Авт.**) в'язниці відкрили юному Дмитрові не лише зміст Франкових «Тюремних сонетів», а й шекспірівські глибини таємниць ніким досі не пізнаної людської душі, одвічну роздвоєність Людини й Митця. Як є на світі день і ніч, добро і зло, чорні кольори й червоні...

Перенесімося в той непростий час, поставмо себе на місце восьмикласника, який виріс у краї, де влада тільки за його ще коротке життя змінювалася чотири рази. У польській школі, куди почав ходити, до українців було не просто зневажливе ставлення. Потім, коли прийшли німці, навчався в гімназії. Гадаю, він не міг не симпатизувати УПАвцям, адже бачив, як червонопогонники відправляли до Сибіру цілі родини — бо хтось із сім'ї був серед лісовиків чи допоміг їм хлібом. До речі, сам Поет зізнається, що коли б жив у XVIII столітті, то був би серед хлопців свого земляка Олекси Довбуша.

Уже й сказаного досить, щоб звинуватити вразливого юнака у нелояльності до влади, представники якої до того ж щодня залишали на його тілі сліди своєї кривавої праці. Хто, не дай Боже, потрапляв у подібну ситуацію, знає, що заради повернення втраченої волі незміцніла душа може згодитися з будь-яким звинуваченням. Тим паче, що два однокласники Поета померли, замордовані в емдебістській в'язниці.

(До речі, досі повно й документально не відтворено перебіг тих подій на Івано-Франківщині. Гадаю, можна зробити логічний висновок: то був незначний епізод у літописі «боротьби з бандерівцями», який у зв'язку з участю в ньому Дмитра Павличка цікавить лише літературознавців. Відомо лише, що організаторів «процесу» — співробітників МДБ Діденка та Картавцева —було засуджено радянським судом саме за інспірацію молодіжної націоналістичної лжеорганізації).

— Із в'язниці брат повернувся геть іншим, —продовжує свою розповідь Марія Василівна. —Це був уже не той Дмитро, якого наш батько не раз картав за захоплення читанням, мовляв, робити треба, а не палити каганець, псуючи зір над книжками. Він косив траву, робив іншу домашню роботу, але думки його були далеко від дому. Здавалось, що якийсь глибинний біль хмурить хлоп'яче чоло, змахує усмішку з обличчя. Відтоді пролягла між нашою родиною й Дмитром якась невидима стіна-відстань, не в розумінні його людського відчуження від нас, а в тому, що він ніби піднявся не лише над нами, а й над Карпатами, над світом... Бог дав йому талант бути Поетом. То тяжка доля... Недаремно мама сказала тоді: «Дмитрику, політика — то смерть».

Родина Павличків не може не сподобатися. В Стопчатові живуть, до речі, крім сестри Поета, її син Василь —директор місцевого Держлісгоспу (другий син — Петро — по закінченні навчання у Львівському університеті оселився в Калуші), родичі по батьківській та материнській лінії. Недалеко від своєї батьківщини мешкають і рідні брати Поета — Михайло та Микола (брата Дмитра Павличка Петра розстріляли фашисти). В оселі одного з поетових родичів — колишнього директора Нижньоберезівської школи Тараса Теодоровича Атаманюка ми вкотре переконалися, що Поет вийшов з дружної сім'ї, яка, може, дасть (хто знає?) ще не одного гідного свого краю діяча. Десятилітній Роман Павличко — троюрідний племінник Поета своїми запитаннями й думками про нинішнє життя та стан української держави загнав нас у кут.

Щодо того, що, буває, пишуть недруги про їхнього відомого в Україні родича, стопчатівські Павличко мають свою тверду думку: «Хай псують папір. Політика — брудна справа. Ми знаємо, наш Дмитро як людина завжди був і буде щирим. А що як поету випало йому жити в такий час, коли, може, обставини були вище за нього й довелось іти на компроміс, те зрозуміє той, хто сам пізнав і радість, і горе. Не все так просто в житті. Батьки заповідали нам любити одне одного, а коли любиш, слів виправдання не потрібно».

«Сорочку мати вишила мені червоними і чорними нитками»

— Маму нашу Дмитро дуже любив. Вона знала напам'ять майже увесь «Кобзар», багато віршів Івана Франка. Її переповідала їх нам.

Параска Павличко з родини Бойчуків не лише сприяла тому, що малий Дмитро декламував зі сцени Шевченкові вірші, а й утверджувала в його юному серці переконання: і він зможе отак плести зі слів візерунки, які люди називають віршами. Для цього треба добре вчитися у школі. І слова мами для нього були святі...

Після закінчення середньої школи майбутній Поет вирушає в дорогу до Києва, де пробує вступити до столичного університету. Але його мріям не судилося здійснитися. Сумний і розчарований, без копійки в кишені, користуючись добротою вагонних кондукторів, хлопець повертається додому. Та розпач швидко минув, і юний Павличко їде до Львова, де вступає до Франкового університету. Тут у багатотиражці «За радянську науку» 1 січня 1951 року був надрукований його перший вірш.

Дві ялинки

Хлопчик під муром на ринку —
Хто б не проходив — гука:
— Пане, купуйте ялинку,
Гляньте-бо, гарна яка...
Ринок пустіє поволі,
В брамі гуде сніговій.
Треба купить бараболі
Матері хворій своїй...
Хто ж бо сьогодні у вузі
Серед студентів пізнав
Хлопця, що в голоді й стузі
Так ялинки продавав!
На новорічній забаві
Хтось запитав юнака:
— Чом твої очі сумнаві?
Глянь-бо, ялинка яка!
Може, прокинулись болі,)
Смуток у згадці старій —
Що не приніс бараболі
Матері хворій своїй.

«Сховайся в кутик, сину, і не спіши з тихеньких роздоріж!»

У Стопчатові збереглася хата, де жив майбутній поет. Невелика, дерев'яна, серед яблуневого саду вона притулилася до щоки гори. Вздовж гірського пасма —гектарний город, добру частину якого зайняли сіножаті. Лише побіля хати ростуть кукурудза, овочі, картопля...

Після смерті Павличкових батьків тут ніхто не живе. Землею користуються родичі.

— Нині у нас кожний, хто хотів, забрав назад свою землю. Півстоліття — не такий уже й довгий час. Усі пам'ятають, де мали наділи, — каже чоловік сестри Поета Дмитро Дмитрук. — Я свою роздав людям під сінокоси. Нам вистачає цієї, що біля нашої хати.

На межі нинішніх Дмитрукових грунтів (це через річку від Павличкової родинної садиби) біля дороги стоїть капличка. Я не посмів зайти до неї — здалося, що можу порушити якісь занадто особисті таємниці цієї греко-католицької родини. Батьки Дмитруків були заслані до Сибіру, а нинішній господар садиби та його брат воювали в загонах УПА. Капличка новозбудована, її цинкова покрівля виграє сріблом на сонці. Таких своєрідних домашніх церковок — оберегів родинного затишку в Стопчатові в останнє десятиліття з'явилося чимало. Всі вони дружно оточують ошатну Стопчатівську церкву, де був охрещений і Дмитро Павличко. Сюди ходила мати Поета просити за свого сина, щоб Бог дав йому щастя, щоб син не поспішав з тихих сільських роздоріж у бурхливе життя.

— Раніше Дмитро Васильович Павличко частіше відвідував землю батьків, — розповідає директор Стопчатівської школи Василина Романюк. — Тепер він більше зайнятий державними справами, мабуть, не має вільного часу. Але з рідною школою зв'язків не пориває. От і нинішнього року за його сприяння як посла України в Польщі десять наших відмінників побували в цій країні. Подарував він нам бібліотечку, надсилає свої нові книжки. Музею ми ще не створили, а от кімната, присвячена Поетові, в школі є. Проводимо уроки, на яких вивчаємо творчість Дмитра Павличка. Готуємося гідно відсвяткувати його 70-літній ювілей. Тим більше, що ювіляр збирається відзначати його у своєму селі. Чи пишеться йому тут? Сам він казав, що ні. Бо не дають гості, які приходять відвідати свого знаменитого земляка. Краще пишеться Поету на батьківщині дружини — на Тернопіллі. Там менше відвідувачів буває...

***

Два кольори («червоне — то любов, а чорне — то журба») ведуть по життю Дмитра Павличка. А стежка його почалася в Стопчатові...

Віталій АБЛІЦОВ.

Дмитро ПАВЛИЧКО

***

Не гетьманська у мене сивина,
Але Мотря дивиться на мене.
Щось таке там думає вона,
Що тремчу я, мов хлоп'я зелене.
Я вже знаю, що вона прийде
На мій похмурий золотої ночі,
І мені на серце молоде
Покладе свої літа дівочі.
Я вже знаю все заздалегідь:
Мати волочитиме за коси,
Батько вилле трутизняну їдь
В пасквілі та потайні доноси.
Я вже знаю — це моя вина.
Знову буду каятися — вкорте?
Я вже знаю — ти в батьків одна,
Як же звати вас, люба Мотре?

***

Як до муру дикий виноград,
Я тулюсь до тебе, моя мила.
Може, я — одна з твоїх принад,
Зелень, що сумну стіну прикрила.
Ні, я знаю, що зухвалий зір
Проникає в істини глибинні:
Та стіна — не цегла, а сапфір,
Що кохається в слабкій рослині.

***

Любов, як немовлятко, плаче,
Але не скаже, що болить.
Заколиши. Вже спить неначе.
Та ні. Прокинулось, не спить.
І виросте, й закінчить школи,
І знатиме вже десять мов,
І вік мине, але ніколи
Свій біль не викриє любов.
Бо страшно спізнавати, мабуть,
Болящу власну глибину,
Яка вбиває, вічно вабить,
Дає життя на мить одну.

Абзац із листа

Гроші виплатили

Як повідомив редакцію начальник управління юстиції в Полтавській області М. Білоусов, рішення суду про стягнення грошей з КСП «Окіп» Лубенського району Полтавської області на користь Л. Кутурій виконано у повному обсязі.

Куди поділися чорнобильські кошти?

Ми і наші діти маємо статус чорнобильців. Раніше наші діти харчувалися в шкільній їдальні, а ось уже другий рік, як їдальню закрили. І ми одержували грошову допомогу на харчування школярів. Однак за вересень, листопад та грудень минулого року нам заборгували. Куди поділися наші гроші? Хто з жінок звернеться до голови держадміністрації, тому як подачку кинуть гроші за ці три місяці, а хто до нього не йде — тому нічого немає. Кажуть, як надійдуть кошти, то виплатять.

Ми не віримо, що до цього часу не пераховано чорнобильські кошти на наших дітей.

Група жінок (усього 15 підписів).
Щитинь
Любишівського району
Волинської області.

Від Президента — до Ради президентів

Пропоную новий принцип управління державою, аналогів якому поки що немає в світі. Воно досить просте і ефективне: замість управління однією особою (Президент) — управління колегіальне (Рада президентів).

Фактично наша держава до цього вже підійшла: скоро вибори Президента і країна доведена до краху, отже, потрібне порозуміння вищих посадових осіб держави.

Олексій ПАВЛОВ,
Дунаївці
Хмельницької області.

Мій вибір

Я віддала б перевагу такому президентові й такому уряду, які зуміють навести порядок у власному домі, зроблять країну справді незалежною і представлятимуть її на світовій арені з гордо піднятою головою, а не з простягнутою рукою.

Н. КАМІНСЬКА.
Київ.

Школа без «Пошуку»

На жаль, припинила свою роботу група «Пошук», яка тривалий час працювала у Вірнопільській школі. Учні підтримували зв'язок з родичами загиблих, листувалися з визволителями села.

Звичайно, в Україні багато таких сіл, як наше, де свято бережуть пам'ять про воїнів-визволителів, але саме з малих перемог і склалася велика перемога у Великій Вітчизняній війні.

Тая БРОЩАК,
учениця 11 класу.
Вірнопілля
Харківської області.

✔ Фотофакт

Першим у Вінницькій області та другим в Україні розпочав виробничий сезон колектив Юзефо-Миколаївського цукрозаводу, що в Козятинському районі.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (ДІНАУ).

Славолюби

Хто не жадає ніжитися в променях слави?

За листами читачів

Кому не хочеться вийти до народу з лавровим вінком на голові і бачити біля своїх ніг повергнутих суперників?

Утім і слава буває різна.

Представляючи новоспеченого губернатора Вінниччини, Президент розхвалював його за вчасні виплати пенсій, зарплати бюджетникам, стабільну роботу лічених підприємств. І щиро вважав, що укладає бетон під майбутній постамент «героя».

Дожилися! Кілька років тому за одноденну затримку зарплати керівника викликав прокурор і «славословив» його відповідно до Конституції.

Тепер виконання Основного Закону країни видають на вищому рівні за неабиякі чесноти, тріумф демократії.

Генсек колись звітував про побудовані будинки, лікарні й школи, підвищення зарплати і рівня життя населення.

А Президент сьогодні з гордістю доповідає про вчасно виплачені пенсії в окремо взятому регіоні.

У тому регіоні, районі, селі завжди були, є й будуть славолюби. Ті, що примушують говорити про себе, котрим подобається бачити просителів «у парадного подъезда». Тільки лінивий не любить слави. І якщо сам столичний гарант не вельми претендують на скромну людину (одні лише передвиборні заяви чого варті!), то що взяти з керівників периферії. Вони хапаються за нікчемний привід, аби тільки їхні імена були на слуху...

...Ім'я директора АТ «Плодорозсадницький», що в Києво-Святошинському районі, повторюють на всі лади вже сім років поспіль. З того часу, як відмовився розрахуватися за виконану роботу з 50 сезонними робітниками, котрі збирали врожай. За договором вони свої зобов'язання виконали і мали отримати натуроплатою майже 148 тонн яблук. А віддали їм лише 35 тонн.

З лютого 1993-го позовна заява Сергія Жигірєєва (уповноважений захищати інтереси бригади) розглядалася п'ятьма суддями. Один з них виніс рішення на користь ошуканих, решта в задоволенні позову відмовили. На останнє рішення суду від 26.03.98 р. обласна прокуратура внесла протест, який президія обласного суду задовольнила і своєю постановою від 25.02.99 р. скасувала рішення Києво-Святошинського райсуду. Все повернулося на круги своя — на новий розгляд іншим суддею.

Автора запросили на перше засідання чергового суду. Заслухавши позивача і представника відповідача, який здебільшого на запитання судді відповідав: «не знаю», «не володію інформацією», «не уповноважений», суд вирішив викликати (вперше за шість років!) самого директора АТ Миколу Гаврилюка.

— Над нами районні судді просто знущаються, — каже Сергій Жигірєєв. — Стільки років розглядається елементарна справа, стільки скарг щодо тяганини написано... До того ж суддями ігнорується той факт, що умови договору з господарством змінено керівником в односторонньому порядку... Звісно, не в інтересах нашої бригади.

Об'єктивності заради мушу зазначити, що «борода» в цій справі виросла не тільки з вини суддів. Справа, виявляється, поновлювалася після того, як її викрали з приміщення суду...

Хто викрав і за яких обставин? Слідство триває.

До речі, зникнення справи із суду — не винятковий випадок. Ю. Чугунов із Кам'янки Черкаської області назвав навіть прізвище судді, який начебто поцупив кримінальну справу чотири роки тому.

Увесь цей час автор численних звернень чекає на відповідь від Генпрокуратури, Мін'юсту, а з серпня 1998-го — від самого гаранта Конституції. Його адміністрація, щоправда, повідомила, що листа Чугунова надіслано в Кам'янську райпрокуратуру, яка фактично проігнорувала службу Президента впертим мовчанням.

Своєю бездіяльністю, на думку Марії Новицької та її сусідів із села Саджава Івано-Франківської області, компрометує кандидата у Президенти Леоніда Кучму і обласна держадміністрація. Вона теж з травня ц. р. не реагує на прохання адміністрації Президента розібратися з Івано-Франківським молокозаводом, який заборгував здавачам молока села Саджава 12 тисяч гривень.

«Залишаємо за собою право блокувати вибори Президента не тільки в нашому селі, а й у сусідніх, де молокозавод не розрахувався з людьми», — пишуть селяни.

Усі підстави пікетувати виконавчу владу є і в Петра Федоровича Мазурика із села Велимче Ратнівського району Волинської області. Працюючи на тракторі, він втратив ногу, про що писав «Голос України» ще 1995 року. Керівництво КСП «Комсомолець» тоді знехтувало законні вимоги каліки відшкодувати шкоду, заподіяну здоров'ю. Навіть рішення районного суду (червень 1997-го) про стягнення з господарства грошей на протезування не вплинуло на голову правління «Комсомольця».

«Хоча за ці роки КСП продавало техніку, м'ясо, молоко — мені жодної копійки не виплатили», — пише інвалід, який віддав господарству десятки років життя і здоров'я.

Сьогодні протез подорожчав, а в суді відмовилися прийняти чергову заяву Петра Мазурика. Чому?

А чому Івану Миколайовичу Ільківу із села Плаве Сколівського району Львівської області не віддають грошей за проданого ще 1996 року коня? Директора дослідного господарства «Бартатівське» М. Федька, який підписав угоду з селянином, з'ясовується, судом не залякаєш. Скоро мине рік, як винесено судове рішення за заявою Ільківа про відшкодування заподіяної шкоди, та грошей йому не повертають.

«І не тільки мені, — стверджує Іван Миколайович. — У районі чекають, чим завершиться тяганина, про яку всі знають...».

Наївні! Де їм, згорьованим і злиденним, знати, що місцеві можновладці ревниво ставляться до слави свого Президента і прагнуть бодай до 31 жовтня погрітися в її променях...

Іван ІЛЛЯШ.

Пам'ять

Жива легенда села

У роки війни село Хочине Олевського району на Житомирщині, де я народився і виріс, вважали партизанським. Багато його мешканців якщо й не були в лавах народних месників, то допомагали їм. Це стало причиною частих каральних експедицій фашистів.

Під час одного з фашистських набігів на Хочине тих, хто не встиг утікти в ліс, зігнали на тік і розстріляли. Серед гурту приречених хочинців був дванадцятирічний Іванко Мельник зі своїми батьками. Доля змилостивилася до мого друга (ми з Іванком тоді товаришували), бо не встиг він отямитися від страху, як опинився під тілами своїх батьків та односельців. Жах скував тіло — хлопчик не міг поворухнутися. Це й порятувало.

Та коли тік почав заповнюватися димом, у хлопчика, певно, спрацював інстинкт самозбереження, і він почав вибиратися з-під тіл. На щастя, фашисти не зачинили дверей, бо були впевнені, що кулі дістали всіх. Підпаливши снопи під током, не чекали, доки він повністю згорить, і подалися із села.

Вирвавшись на волю, Іванко побіг до лісу. Пережите взяло гору — він гірко плакав, припавши до землі. Тут хлопчика згодом знайшла бабуся, яка замінила йому батьків.

Тепер Іванові Мельнику — сімдесят. У селі ставлення до нього особливо тепле. І не лише тому, що він хороший бондар і господар, що гарно прожив у парі з дружиною Христиною, зумів не зачерствіти душею, переживши втрату дев'ятнадцятирічної доньки-студентки, не пустив сльозу, коли згоріла хата, одне слово, мужньо долав усі життєві випробування. Односельці вважають його живою легендою: історія життя діда Івана передається в Хочині з покоління в покоління. А сам він не любить розповідати про події 57-річної давнини, бо надто незагойні душевні рани від них не зціляє й час...

Давид ЮРКОВ.

Рокитне
Рівненської області.

Запитання по суті

Останні вирішальні місяці

Як нараховують вихідну допомогу працівникові, якого звільняють за скороченням штату?

Тарас ІВАНЦИВ.
Луцьк.

Якщо вас звільняють за скороченням штату, то вам мають виплатити вихідну допомогу, що дорівнює вашому середньому заробітку за три місяці. Середньомісячну заробітну платню в такому разі обчислюють, виходячи з тих сум, які вам було нараховано протягом двох календарних місяців роботи перед звільненням.

Якщо впродовж цих двох місяців ви не працювали, то ваш середній заробіток визначають на підставі виплат за попередні два місяці роботи. Якщо ж ви не мали ніякого заробітку і протягом цих попередніх двох місяців, то вихідну допомогу вам нарахують, виходячи з тарифної ставки та вашого посадового окладу.

Такі правила виплати вихідної допомоги зафіксовано в статтях 38 і 39 Кодексу законів про працю та в пункті 2 «Порядку обчислення середньої заробітної плати» (документ затверджено в постановах Кабінету Міністрів України № 100 від 8 лютого 1995 року, № 348 від 16 травня 1995 року та № 185 від 24 лютого 1997 року).

Марина КОВАЛЬЧУК,
юрист.

Відкрите акціонерне товариство «Дніпроагротехсервіс-2000» (Код ЄДРПОУ 23079719) повідомляє, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 16 листопада 1999 року о 13.00 за адресою: Дніпропетровськ, пр. Кірова, 28-а.

Порядок денний

1. Інформація про роботу ВАТ «Дніпроагротехсервіс-2000» за 2 місяці 1998 року та 9 місяців 1999 року.
2. Про реалізацію нерентабельних основних фондів без зменшення статутного фонду.
3. Про придбання акцій.
4. Про входження в корпорацію.

Початок реєстрації акціонерів 16 листопада 1999 року об 11.00 за місцем проведення зборів.

Всі акціонери повинні мати при собі документ, що посвідчує особу, або витяг з реєстру акціонерів.

Довідки за телефонами: (0562) 42-85-50, 42-83-29.

До уваги акціонерів ВАТ «Троттола»

14 листопада 1999 року о 10.00 за адресою: м. Львів, вул. Тобілевича, 8 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Троттола».

Порядок денний:

1. Про затвердження результатів діяльності Товариства за 1998 рік, визначення порядку розподілу прибутку, покриття збитків.
2. Про звіт Ревізійної комісії.
3. Про затвердження персонального складу Ревізійної комісії.
4. Про переобрання Ради товариства.
5. Про дострокове припинення підписки на акції Товариства.
6. Про затвердження результатів підписки.
7. Про затвердження оцінки вкладів у натуральній формі.
8. Про збільшення статутного фонду Товариства.
9. Про прийняття Статуту в новій редакції.
10. Різне.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 9.30 до 9.55 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Телефон для довідок: (0322) 97-08-95.

Інформація про збільшення статутного фонду ВАТ «Троттола»

1. Мотив збільшення статутного фонду — залучення додаткових фінансових та матеріальних ресурсів для поповнення обігових коштів Товариства.
2. Спосіб збільшення — додатковий випуск простих іменних акцій Товариства в кількості 330000 (триста тридцять тисяч) штук.
3. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду складає 330000 (триста тридцять тисяч) гривень.
4. Проект змін до Статуту Товариства, пов'язаних із зміною статутного фонду.

5.1.1. Для забезпечення діяльності Товариства створений Статутний фонд у розмірі 1330000 (один мільйон триста тридцять тисяч) гривень.

5.1.2. Статутний фонд розподілено на 1330000 (один мільйон триста тридцять тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 1 (одна) гривня кожна.

5. Нова номінальна вартість акцій становить 1 (одна) гривня жодна.
6. Акціонери мають право на першочергове придбання акцій.
7. Збитки, пов'язані із збільшенням розміру статутного фонду, відшкодовуються власникам акцій згідно з чинним законодавством.
8. Підписка на акції проводиться з 1 липня 1999 р. по 31 грудня 1999 р., якщо інше не буде передбачено Загальними зборами акціонерів.

Рада директорів ВАТ «Троттола».

Арбітражний суд Черкаської області (м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) за заявами Смілянської об'єднаної державної податкової інспекції порушив справи про банкрутство:

1. Приватного малого підприємства «Лідія», м. Сміла, Черкаська область, вул. Б. Хмельницького, 56, кв.50, р/р 26007183774002 у Смілянському відділенні Приватбанку, код 14209703, МФО 354347;

2. Закритого акціонерного товариства «Смілапромбуд», Черкаська область, м. Сміла, вул. Мазура, 10, р/р 467905 в Смілянській філії АППБ «Аваль»;

3. Малого приватного підприємства «Гі», Черкаська область, м. Сміла, вул. Рєпіна, 49/21, р/р 870000000 в Смілянському відділенні АППБ «Аваль»;

4. Малого приватного підприємства «Карат», Черкаська область, Смілянський район, с. Ротмистрівка, р/р 26006200486001 в АК АПБ «Україна».

Заяви кредиторів та санаторів приймаються Арбітражним судом Черкаської області протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В, за заявою ТОВ «Домус Готель-1» м. Київ порушив справу про банкрутство ЗАТ «Гамалія» (юридична адреса: 252055, м. Київ, пр. Перемоги, 22, банківські реквізити р/р 26001301300540 в Старокиївському відділенні Промінвестбанку України в м. Києві, МФО 322227, код ЄДРПОУ України 24252976).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б-р Пушкина, 34 возбудил дело № 18-165б о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «АВИУС» (341034, Украина, Мариуполь, пр-кт Нахимова, 132, р/с 26005188242001 в МФ КБ «Приватбанк», МФО 335429, ОКПО 20345540).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования в газете объявления.

***ПП «Натіс»** код за ЄДРПОУ 25594182 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення. Юридична адреса — м. Київ, вул. І. Кудрі, 26.*

***МПП «САЙДЖЕЛ»** припиняє свою діяльність. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, пр. Науки, 4 р/р 260041349 в АКБ «Легбанк» м. Київ, МФО 300056, код ОКПО 21647183.*

Арбитражным судом Житомирской области (262014, г. Житомир, ул. Малая Бердичевская, 25) возбуждено дело № 226-б о банкротстве акционерного общества закрытого типа «Укрпромтехкомплект» (Житомирская обл., Житомирский р-н, пгт Озерное, Дос. 8, кв. 29, р/с 26004167220001 в ЖФ КБ «Приватбанк», г. Житомир, МФО 311409, код ОКПО 20413508.

Претензии кредиторов примаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Рівненської області (266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу про банкрутство:

№ 8/159-Б/99 — Дочірнього підприємства «Шелтон-Рівне» (266000, м. Рівне, вул. Струтинської, 7; р/р 26005000082001 в Рівненській філії АТ «Укрінбанк», МФО 333216, код ЗКПО № 23308887).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

У Волиському арбітражному суді порушено справу № 7/108-Б про банкрутство Ковельського центрального універмагу, який знаходиться за адресою: 264410, Волинська обл., м. Ковель, пр-т Незалежності, 134; р/р 2600930110056, МФО 303194 код 13360208, у Ковельському відд. ПІБ Волинської області.

Скарги кредиторів просимо надсилати в Арбітражний суд Волинської області за адресою: 263005, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30.

Арбітражний суд Харківської області)310022, м. Харків, Держпром, 8 під'їзд (за заявою Відкритого Акціонерного Товариства «Укргіпроелектро» порушив справу № Б-3804/7-74 про банкрутство Спеціального проектнотехнологічного бюро виробничих потужностей (СПТБ ВП) м. Харків, пр. Гагаріна, 1, р/р 26006301811068 в ХГРУ УАК ПІБ м. Харкова, МФО 3511458, код ЗКПО 04880311).

Претензії кредиторів та заяви санатрів приймаються у місячний термін з дня оголошення.

Арбитражным судом Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд), возбуждено дело № Б-7956/7-72 о банкротстве ЗАО «Оргтурбогаз», юридический адрес: 310031, г. Харьков, пр-т Гагарина, 348, р/с 26007301790010 в Краснозаводском отделении Проминвестбанка Украины, МФО 351384, код 04695526.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справу № Б 2/75-99 про банкрутство шовкорадгоспу «Світанок». Юридична адреса та реквізити: 322908, с. Менжинське, вул. Конторська, 2, р/р 26007200300002 в АК АПБ «Україна», МФО 305620, код 00693291.

Арбітражний суд приймає претензії кредиторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «Підволочиський маслозавод»

12 листопада 1999 року об 11 годині за адресою: м. Підволочиськ, вул. Тернопільська, 110, відбудуться позачергові загальні збори акціонерів ВАТ «Підволочиський маслозавод».

Порядок денний:

1. Про звільнення Гіса О. А. з посади голови правління товариства та обрання нового голови правління.
2. Про створення спільно з ТзОВ «Агро» закритого акціонерного товариства.
3. Про затвердження складу та оцінки майна, що вноситься у статутний фонд створюваного закритого акціонерного товариства.
4. Про затвердження проектів установчих документів створюваного закритого акціонерного товариства та уповноваження голови правління ВАТ «Підволочиський маслозавод» на їх підписання.

Реєстрація акціонерів проводитиметься 12 листопада 1999 року з 9.00 до 10.30 за місцем проведення зборів.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо доповнень порядку денного зборів приймаються до 13 жовтня 1999 р.

Телефон для довідок: (03543) 2-29-08.

Правління товариства.

Арбітражний суд Миколаївської області (327009, м. Миколаїв, пл. Леніна, 1) порушив справи про визнання банкрутами:

— № 2/136 — приватного малого підприємства «ДАО»; юридична адреса: 327046, м. Миколаїв, вул. Східна, 114, код 19284810, р/р 26004901025061 у МФ Першого Українського міжнародного банку, МФО 326126;

— № 2/137 — приватного підприємства «Торгова база ДАО»; юридична адреса: 327046, м. Миколаїв, вул. Східна, 109, код 24054845, р/р 26002301440625 у Центральному відділенні АК «Промінвестбанк», м. Миколаїв, МФО 326397.

Майнові вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом:

— ПП ВКФ «Зортекс», справа 2/606-23/151; юридична адреса: 290018, м. Львів, в. Бр. Міхновських, 33А; банківські реквізити: р/р 2600600011998 в ОД АК Укрсоцбанку, МФО 325019 (290013, м. Львів, в. Чупринки, 11).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня публікації цього оголошення за адресою: м. Львів, в. Личаківська, 81.

Загублене свідоцтво платника податку на додану вартість на ім'я Дяченко Валентини Максимівни № 78835507 НВ № 470939 від 9.09.97 р. вважати недійсним.

Спорт

Відчули смак улюбленої «страви»

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 10-й тур.

«Динамо» — «Зірка». 3:0. 3000. Шацьких, 40, Гусін, 50, Косовський, 72. Динамівці виступали в такому складі: Шовковський, Мамедов, Герасименко, Єзерський, Ващук, Кормильцев (Гусін, 46), Каладзе (Головко, 83), Коновалов, Косовський, Шацьких, Венглинський (Ребров, 46).

«Таврія» — «Металург» Д. 1:1. 4 500. Смігунов, 45 —Ковальов, 69.

«Дніпро» — «Чорноморець». 1:1. 3 800. Слабишев, 9 —Артеменко, 80. На 46-й хв. дніпропетровець Задорожний не реалізував пенальті.

«Кривбас» — «Карпати». 2:1. 18 500. Платонов, 32, 90 — Гецко, 26. На 79-й хв. з поля вилучено львів'янина Семочка (нецензурна лайка на адресу арбітра).

«Металург» Зп — ЦСКА. 2:2. Полтавець, 82, Топчієв, 90, з пенальті — Цихмейструк, 13, Каряка, 77. На 59-й хв. з поля вилучено запоріжця Демченка (дві жовті картки).

«Шахтар» — «Нива». 5:0. 8 000. Попов, 10, 87, Нагорняк, 44, Штолцерс, 62, 81.

«Прикарпаття» — «Металург» М. 3:0. 5 800. Ковалюк, 7, з пенальті, Ніколайчук, 75, Атаманчук, 85. На 60-й хв. з поля вилучено маріупольця Волосянка (фол останньої надії).

	В	Н	П	М	О
КРИВБАС	7	1	0	17—6	22
ДИНАМО	6	1	0	16—4	19
ВОРСКЛА	5	2	3	19—12	17
Металург Зп	5	2	2	14—10	17
Шахтар	5	1	2	12—2	16
Металіст	5	1	3	11—10	16
Металург Д	4	3	3	10—10	15
Карпати	5	0	5	18—13	15
Таврія	4	2	4	15—14	14
Металург М	4	0	5	16—13	12
ЦСКА	3	3	3	12—8	12
Прикарпаття	1	4	4	7—11	7
Нива	1	3	5	9—18	6
Дніпро	1	3	5	6—18	6
Чорноморець	1	2	7	4—22	5
Зірка	0	4	6	4—19	4

Після тривалої паузи поновилися ігри національного чемпіонату. Відчувається, що вболівальники скучили за цим турніром, мов голодний за пахучим домашнім борщем.

Особливо виокремлю матч у Кривому Розі, де змагалися учасники розіграшу Кубка УЄФА. Нерви витримали не у всіх. Тому київський арбітр Сергій Шебек показав п'ять жовтих карток. А гравець «Карпат» Семочко розперезався до краю, тому змушений був залишити поле.

На останніх секундах криворіжцям вдалося вирвати перемогу. Щоправда, львів'яни подали протест. Мовляв, арбітр додав чотири хвилини, але команди зіграли шість. Утім, дуже сумніваюся, що ПФЛ стане на бік скаржників. Час зустрічі визначає тільки арбітр.

Нарешті смак перемоги відчули іванофранківці. Вдома вони взяли гору над маріупольцями. Та ще й з яким переконливим рахунком! Либонь,ніяково почувався на очах земляків Микола Волосянко, який нині грає в Маріуполі, коли побачив у руках киянина Ігоря Ярменчука червону картку. Але що вдієш... Як справжній професіонал Волосянко забув про родинні стосунки і рятував свій нинішній клуб.

Привертає увагу і надпереконливий виграш «Шахтаря» вдома. Можливо, крига скресла, і донецький клуб почав набирати оберти. Багато хто давно вже чекає від донеччан змістовної і переконливої гри.

Тепер кілька слів про динамівців. У їхньому стартовому складі на матчі з кіровоградцями не було Реброва, Головка, Дмитруліна, Гусіна. Це цілком розумне рішення динамівських наставників. Цим гравцям конче потрібна і фізична, і моральна реабілітація. Водночас можливість набути ігрового досвіду мала ціла група резервістів. Зокрема, мені дуже сподобалася гра правого захисника Раміза Мамедова. Технічний, часом віртуозний гравець, володіє чудовим пасом на різні відстані. Гадаю, що і в середній лінії колишній московський спартаківець каші не зіпсував би. Єдине, що йому потрібно тепер насамперед, — підтягнути функціональну підготовку й додати в швидкості. Тоді ціни не буде Мамедову...

А тепер наші клуби знову стають до боротьби в турнірах єврокубків. То нехай їм щастить!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У номер

✔ **Київ**

Автомобіль — і розкіш, і засіб виробництва

Про це думалося на виставці в Торгово-промисловій палаті, яку 22 вересня відкрила компанія «Інтеркар—Україна» — головний імпортер одного з європейських лідерів автомобілебудування «Фольксвагена». Генеральний директор компанії Олег Нечаєв, звісно, був у центрі уваги.

— Олеже Вікторовичу, ваші авто дорожчі для нас, чи для німців?

— Роздрібна ціна приблизно на 20 відсотків менша, ніж на німецькому ринку. Це зумовлено маркетинговою політикою концерну, яка враховує не лише перспективність українського ринку з огляду на його масштаби, а й рівень платоспроможності підприємств і населення.

— Ціни і для громадян, і для підприємств однакові, але ви орієнтуєтеся більше на підприємства. Чому?

— Бо вони мають змогу за певних фінансових операцій відшкодовувати ПДВ. Закон дозволяє. А отже, ціна на автомобілі для підприємств знижується.

✔ **Луцьк**

Безробіття не привид, а реальність

Майже 65 безробітних претендують нині на одне робоче місце на Волині. На обліку обласної служби зайнятості стоїть близько 39 тисяч громадян. Більш як половина —жінки. Третина — молодь віком до 28 років. Найбільше потерпає від безробіття місто залізничників Ковель. Тут не мають куди докласти рук понад п'ять із половиною тисяч городян, що складає 13 відсотків усього працездатного населення. Більшість із них — робітники, які потрапили під скорочення. До слова, допомогу по безробіттю одержують лише 50 відсотків усіх незайнятих в області. А як виживають інші — лише Господь знає...

✔ **Черкаси**

Буйно цвіте... вода

Починаючи з кінця серпня вода у Кременчуцькому водосховищі цвіте. Товста плівка синьо-зелених водоростей вкрила Дніпро, загрожуючи екологічним лихом. Причина «буйного» цвітіння води — спекотне літо, відсутність опадів, зниження рівня водосховища.

Під непроникною слизькою «ковдрою» задихається риба, вода без додаткового очищення непридатна для споживання. Черкаський водоканал уже вдруге закуповує реагенти для доочистки питної води. Повсякчас доводиться витрачати кошти на промивання фільтрів та очищення відстійників.

Екологи попереджають: без докорінного розв'язання проблеми з цвітінням води у дніпровських водоймах: нас чекає «синьо-зелений Чорнобиль».

✔ **Фотофакт**

До 210-річчя Миколаєва у місті видано унікальний енциклопедичний словник, який містить понад 2000 довідкових даних про знатних людей столиці українського суднобудування.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Передвиборна кампанія старості — добра, але бідна

Коментар

Соціальний захист населення України нині, схоже, зазнає катастрофи в бермудському трикутнику передвиборних баталій. Соціальний потоп наочно ілюструє ситуація з виконанням пенсійного законодавства. Мінімальні пенсії підвищили до 55 грн. Але це не означає, що їх найближчим часом одержать пенсіонери.

Досі розмір мінімальної пенсії становив 24,9 грн. На цьому соціальному нормативі будувалася вітчизняна система нарахування пенсій. Підвищення показника добробуту пенсіонерів об'єктивно мало б статися ще після минулорічного серпневого стрибка курсу долара й підвищення цін. Але розмір пенсії «дотягли» лише тепер. І знову, як з'ясувалося, невчасно.

Позитивне рішення парламенту про збільшення розміру «допомоги по старості» спричинило скарги уряду на бідність. Не науряду, а власну. В заяві Кабінету Міністрів до Верховної Ради йдеться про «недостовірну інформацію про розміри додаткових витрат» на реалізацію закону.

Щоб підвищити мінімальну пенсію за віком, додатково необхідно майже 10 млрд. грн. І соціальна арифметика пенсійних перетворень проста. Вдвічі збільшується розмір пенсій, у стільки ж разів зростає дефіцит Пенсійного фонду, у стільки, на думку уряду, потрібно збільшити податок на обов'язкове пенсійне страхування.

— Природно, для збільшення арсеналу ПФ удвічі, необхідно, щоб працюючі вдвічі більше працювали, — вважає заступник голови Комітету з питань бюджету ВР України Євген Жовтяк. Він бачить два шляхи знаходження грошей на виплату пенсій: легалізувати тіньову економіку або зафіксувати витратну пенсійну статтю в бюджеті.

На повне правове забезпечення соціальних гарантій необхідно майже 80 млрд. грн. З економіки можна сьогодні реально витиснути 35—40 млрд. «Зайвих» 10 млрд. на погашення дефіциту ПФ нині, на жаль, немає...

Без додаткових джерел фінансування соціальна гуманність може вилізти боком для пенсіонерів — збільшиться заборгованість у пенсіях і терміни її виплати. Проти такої аргументації важко заперечити. І все-таки.

— Коли йдеться про зовнішні борги, ні в кого не виникає сумнівів, що їх слід платити. Коли говорять про внутрішні борги, то пропонують народові затягти тугіше паски й потерпіти. Я відкидаю диференційований підхід поділу кредиторів на білих і чорних. Найголовніший кредитор уряду — український народ, — вважає народний депутат України Олександр Єльяшкевич.

На переконання заступника міністра соціальної політики й праці України Олени Гарячої, наше пенсійне законодавство —найдемократичніше у світі. Але, на жаль, лише на папері. А насправді уряд бере безвідсотковий кредит у пенсіонерів і розписується у власній некредитоспроможності.

Ольга ВІТЕР.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Смарагдове» дитинство

Вихователька Ілона Слапшис зі своєю підопічною; малятам із Краматорського дитячого будинку у «Смарагдовому місті» цікаво і по-домашньому затишно

Турбота

Понад 300 осіб приймає щозміни оздоровчий комплекс для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без батьківської опіки, «Смарагдове місто», розташований у Слов'яногірську Донецької області. Тут до послуг обділених долею хлопчиків і дівчаток — сучасна лікувально-діагностична апаратура, навчальні кабінети, комп'ютерний клас, кабінет довіри, лінгафонна студія, бібліотека з фондом у 8 тисяч книг. І все це —цілорічно. А нещодавно велика й дружна сім'я «Смарагдового міста» поповнилася новими членами: в оздоровчому комлексі відкрито дитячий садок, розрахований на 80 дошкільнят. «Шкода віддавати цих дітей до інтернату, — каже завідувачка дитсадка Галина Демченко. — Вони ще зовсім малі. Хотілося б, аби кожен знайшов собі батьків».

Ліна КУЩ.

Фото Ірини ОЛЬШАНСЬКОЇ.

Твоє здоров'я — твоє багатство

Люди йшли і їхали звідусіль до районної лікарні, мов до церкви

Медицина

Нині на Дніпропетровщині відроджують давній девіз: здоров'я кожного — багатство усіх. Бо хіба це не так? Бодай сприяти всім у вирішенні їх власних проблем таки треба. І влаштовуючи у районах та містах обов'язкові дні здоров'я, в області мають намір до кінця року здійснити не лише медичне обстеження всього населення, а й надати допомогу тим, хто її потребує.

Про те, що люди йшли і їхали до лікарні, як на Різдво чи Великдень у церкву, поділився враженнями начальник обласного управління охорони здоров'я Роман Василишин від першого, пробного, дня суцільного медобстеження мешканців Павлограда і району. Медицина стає все менш доступною для більшості наших співвітчизників — не тільки елементарну профілактику захворювань, а й лікування в разі необхідності далеко не всі спроможні собі дозволити. Якщо й звертаються до лікарів, та частіше в останню мить, коли «придавить», а вже пізно. Це наша біда і навіть трагедія, яка вочевидь обертається масовими хворобами і зростанням смертності.

До Павлограда «десантом» прибуло більш як сто провідних спеціалістів медичної академії, обласної лікарні ім. Мечникова, обласних діагностичного центру та дитячої лікарні, інших спеціалізованих медзакладів Дніпропетровська, які за два дні цілком безкоштовно оглянули і проконсультували понад тридцять тисяч чоловік, у тому числі вісім тисяч дітей. Виявлено кілька тисяч випадків, коли втручання лікарів, причому негайне, вкрай необхідне. На власне здоров'я грошей у людей фактично нині немає.

А дивуватися не доводиться, бо і медицина наша, як і населення, потерпає від безгрошів'я. У Широківському районі, приміром, на обслуговування ліжко-дня в лікарнях припадає аж... 2,6 копійки. Уявляєте? То що, лягати і помирати? А майже так і виходить: смертність тут одна з найвищих в області. Отож в Широкому і провели другий на Дніпропетровщині день здоров'я. Із залученням фахівців не лише обласного центру, а й Кривого Рогу. Відгукнулися, до речі, й імениті професори. З доставкою за місцем проживання пацієнтів діагностичної апаратури. А з сіл до районної лікарні людей звозили спеціально виділеними для цієї мети автобусами. Щоб кожен зміг побувати у того лікаря, на допомогу якого сподівається. Сотням дорослих і дітей відразу призначено лікування.

Здоров'я нації треба рятувати й іншими методами. Визначитися, врешті-решт, може чи ні держава все це належно фінансувати? Коли ні, то де страхова медицина, де інші джерела «багатоканального» матеріального її забезпечення? Роман Василишин зі своїм управлінням та місцевими медичними авторитетами вже напрацьовують програми неминучих перетворень і домагаються їх реалізації. Але поки не пізно, каже Роман Йосипович, треба зарадити землякам. Інакше коли не займатимемося профілактикою, незабаром нічая і невідкладна допомога хворим в екстремальних випадках не буде вже потрібна.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Воскреси тіло і душу умом своїм...

Листи з міжгір'я

2. Кораловий нектар

Подільські товтри, або як їх ще називають — медобори — унікальний витвір природи часів льодовикового періоду. Навіть місцеві жителі не знають, що колись на цій місцині вирувало Сарматське море. А вже коли насунула крига впереміж з родючими скандинавськими землями, вода відступила і на її місці «виросли» вапнякові гори. А між дном колишнього моря і нанесеним кряжем на кілька сотень кілометрів у довжину і до сорока кілометрів ушир утворилася щілина. В одному місці вона сягає 30—40 метрів, у другому — до півтори сотні, а в Борщівському районі Тернопільської області ця підземна ніша вибирається на поверхню ґрунту унікальною печерою, прикрашеною тисячолітніми коралами, що вкрили і все підземне водосховище.

Ми сиділи під стінами древнього Святотроїцького монастиря, що здіймався до неба з вершини Воронячої гори з якоюсь особливою погордою. Ще б пак, біля її підніжжя спочивало військо центуріона Тонілія, воєводи відомого на початку першого тисячоліття римського імператора Марка Трояна. Тут схрещували шаблі уличі з військами Аскольда та Олега, відстоювали свою землю галичі, б'ючись з ордами Батия, тут таборилися козацькі загони Данила Нечая та Максима Кривоноса, гетьманів Северина Наливайка та Богдана Хмельницького, терпіла ця земля сатрапа Петра I після його Прутського походу, польських магнатів Синявських та Потоцьких, переховувала від королівсько-царських переслідувань Устима Кармалюка ...

Якби це каміння могло заговорити, воно розповіло б, що ще у другому-третьому тисячоліттях до нашої ери т уже вирувало життя, і ...борігени мали торгові відносини з Європою та Азією.

Тут кожен клаптик землі дихає віковічною історією, котра залишила і безцінну спадщину.

— А знаєте, як з'явився цей монастир? — несподівано запитав начальник управління мінеральних ресурсів облдержадміністрації Михайло Войтюк. І не чекаючи відповіді, почав переказувати одну з легенд краю.

Одному з синів батько виділив земельний наділ та шмат родинного лугу, дав пару коней. За якийсь час господар помер, а один подарований кінь осліп. Шкода стало синові забивати коня і він його випустив на луг — хай ліпше вовки з'їдять. Було то на початку літа. А з настанням осені кінь повернувся додому — гладкий і зрячий. І коли господар знову випустив без прив'язу коня на пасовище, він побіг у прирічкові чагарники до невеличкого струмочка, що впадав у річку.

Про цей випадок господар коня розповів місцевому ченцеві Василю, котрий зцілював довколишній люд травами. Згодом чернець почав використовувати і воду з «кінського» рівчака. Результати лікування так вразили ченця, що він одразу повідав про це священнослужителям. І було прийняте ними рішення: спорудити на вершині, побіля струмка, помешкання для юродивих. Як свідчать історичні документи, це сталося у 1600 році. Святотроїцький монастир став першою офіційною оздоровницею, хоч історичні згадки про цілющі води Наддністрянщини сягають XI—XII століть.

Цікаво, що схожа історія відкриття Сатанівського мінерального родовища сталася і в наші дні. Після чергових геологічних пошуків поблизу селища із законсервованої свердловини пробивалася цівкою вода. І текла собі маленьким струмочком. Місцевий фармацевт-провізор Ніна Нестерова помітила незвичайний потяг сюди сільської худоби. Корови, що паслися поблизу свердловини, стали гладкіші, давали більше молока. Ніна Андріївна спочатку самостійно, а потім з допомогою лаборантів Кам'янець-Подільського сільгоспінституту виявила у воді незвичні хімічні елементи. Після такого відкриття сільська дослідниця сама повезла воду в Одеський науково-дослідний інститут курортології. Довго тривало вивчення, ще довше точилися наукові дискусії. І от 1972 року вчені винесли вердикт: вода типу «Нафтуся», привезена з берегів Збруча, не має аналогів у світі.

«На відміну від Трускавецької, — йшлося у висновках учених, — збручанська вода містить йод, бром, мідь, марганець, фтор, двовалентне залізо, метаборну кислоту, фосфор». Треба зазначити, що жодна відома лікувальна вода не має мікроелементів і фосфору, котрі складають основу кісткової тканини і мозку.

Після цього незвичайного відкриття Хмельницька геологічна партія взялася за вивчення запасів лікувальних вод. За порівняно невеликий проміжок часу було встановлено, що в підземних «коморах» Товтрового кряжу зберігається вода двох типів — «Нафтуся» і «Миргородська», якою можна кілька сторіч лікувати по півтора-два мільйони чоловік на рік! І це не голослівне твердження. Обсяги запасів мінеральних вод підраховано і затверджено Інститутом геологічних наук НАН України.

У маківському санаторії «Україна» завжди багато відпочивальників

Та цими відкриттями пошуки не завершилися. З'ясувалося, що вода, настояна на віковічних коралах, поліпшує зір, знімає полуду, очищає шкіру, гоїть зовнішні та внутрішні рани, заспокоює нервову систему і стабілізує діяльність серця та регулює кровообіг, виводить з організму шкідливі солі, каміння та радіонукліди, важкі метали. Одне слово, зцілює від більшості хвороб.

Ці висновки я чув ще кілька років тому, але, чесно кажучи, й сам не йняв віри. Та цього року якось знайшов час і на тиждень гайнув у невеличкий маківський санаторій «Україна», що на Дунаєвеччині. Вже першого дня був вражений контингентом. За моїм столом у їдальні сиділа родина аж з Далекого Сходу, поруч — два академіки зі столиці, завідуючий кафедрою Кам'янець-Подільської аграрної академії, ще поруч — дружини з дітьми двох чиновників з апаратів Президента та Верховної Ради. Вже це наводило на думку, що вода таки має неабиякі лікувальні властивості. Бо задля звичайного відпочинку такі люди у провінційне село не поїдуть.

— Якщо ця вода справді має незвичайні властивості, — допитувався я у Михайла Войтюка, — то чому цьому курортному регіону приділяють так мало уваги?

— А чому ми такі бідні? — запитанням на запитання відповів Михайло Дмитрович. — Бо маємо консервативне мислення, шлакобетонні стереотипи. Якби московська партноменклатура свого часу в Сатанові спорудила для себе хоч один маленький маєток, це місце обросло б шикарними міністерськими і профспілковими оздоровницями, цей медобірний кряж став би європейською індустрією здоров'я, провідним туристським центром. Бо тут можна не тільки поправити здоров'я, але й чимало побачити — і красу природи, і велич нашої історії. Та поки що маємо те, що маємо...

Тиждень пив чудодійну воду і все собі думав, як зрушити справу з мертвої точки? І заради справедливості мушу сказати, що згоден з докором Президента, висловленим у Хмельницькому під час зустрічі з журналістами, що ми самі не навчилися створювати собі власний імідж. Чекаємо, що це зробить дядько Сем. Але у нього свої діти і своя кишеня! Отож, повернувшись до корпункту, сів писати ці рядки. Вперше за кілька років, поклавши окуляри в шухляду. А хто сумнівається — хай приїде. Можу стати гідом-добровольцем. Аби слава про нашу цілющу воду долинула до тих, кому вона вкрай потрібна. В ім'я здоров'я нації та її майбутнього.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Не хочете за гроші — заберуть даром

Сьогодні результати наукових досліджень, фінансовані державою, тобто з бюджету, державі і належать. А держава не в змозі ними належно розпорядитися. До того ж самі розробники науково-технічної продукції не зацікавлені у запровадженні власних розробок, бо не мають від цього практично нічого.

Ось тут і з'явилося поняття «трансферу технологій», тобто передання їх у ті чи інші руки. Про вплив трансферу технологій на стан науково-технологічної діяльності в Україні і йдеться в інтерв'ю голови державного Комітету України з питань науки та інтелектуальної власності Станіслава ДОВГОГО.

— Який зміст закладено у термін «трансфер технологій»?

— У галузі науки технологія є практичним застосуванням знань, отриманих у результаті досліджень. Серцевиною технології є принципи і методи -так зване ноу-хау. Процес, який дає змогу використовувати знання, технологію або інформацію, отримані в одній організації з однією метою, в іншій організації з іншою метою, і є не що інше як передача, тобто трансфер, технологій.

Для України це — процес комерціалізації наукових розробок аж до створення спільно із зарубіжними компаніями чи на їх замовлення нових технологій різного призначення, які задовольняли б потреби сучасного міжнародного ринку.

А що стосується механізму запровадження трансферу технологій у державне господарювання, то найцікавіший тут досвід США.

Починаючи з 1980 року, уряд США передав свої права на результати наукових досліджень самим авторам цих розробок. Відтепер вони могли патентувати свої результати на власне ім'я, продавати патенти або видавати ліцензії. Окрім того, всі федеральні лабораторії створили спеціальні офіси трансферу технологій, надавши податкові та інші пільги тим фірмам, які використовували інновації у виробництві. Ефект вражає. За рік кількість патентів зросла у десять разів, а проданих ліцензій — у сотні.

— Які конкретні кроки зроблено в Україні для реалізації трансферу вітчизняних технологій?

— На відміну від практики розвинених країн та тих, що розвиваються, в Україні трансфер практично не використовується. Це пов'язано частково з реліктами «шпигуноманії», а частково — з браком досвіду в галузі трансферу та відповідних фахівців.

Указом Президента України № 1147 від 13 листопада 1997 визначено перші кроки з реалізації механізму трансферу. На той час Міністерство у справах науки і технологій виступило з пропозицією створення державної компанії з експорту та імпорту наукоємної продукції і технологій «Укртехноекспорт». На жаль, створення компанії було заблоковане. З огляду на це у квітні 1998 року було створено закрите акціонерне товариство «Науково-виробничий концерн «Наука».

Особливу увагу концерн приділяє розвитку цивілізованого трансферу конкурентоспроможних українських технологій.

— Припустимо, що ми і у подальшому не будемо приділяти увагу розвиткові трансферу технологій. До чого це призведе?

— Відсутність її як системи створює сприятливі умови для втечі технологій за кордон за безцінь. А це, відповідно, значно зменшує обсяги зарубіжного інвестування і не дає можливості Україні набути фінансового досвіду міжнародної кооперації, що потрібно для розвитку національного виробника.

Відсутністю відповідного правового захисту інтересів і держави, і окремих розробників користуються різноманітні закордонні фонди, корпорації, спільні центри.

Особливо це позначається на оборонному комплексі. Наприклад, радіоелектронна апаратура посідає чільне місце в сучасних системах озброєння, а підприємства, що їх випускають, мають широкі можливості випускати цивільну продукцію. Електронна промисловість, як і промисловість засобів зв'язку, має певні переваги перед іншими військовими галузями, що дає змогу вирішувати проблеми конверсії з меншими втратами.

На відміну від РФ, де прийнято закони «Про військово-технічне співробітництво», указ Президента Росії про державну політику зарахування до господарського обігу результатів науково-технічної діяльності та об'єктів інтелектуальної власності у сфері науки і технології, а також створено відповідні органи центральної виконавчої влади (Ростехнології, Росозброєння), в Україні згадані питання не розв'язано навіть на міжгалузевому рівні. Тому нині є нагальна потреба під егідою нашого комітету зосередити зусилля на створенні національної системи трансферу технологій. Створення централізованого трансферного органу — питання невідкладне й актуальне.

Інтерв'ю підготував Микола ПАВЛЕНКО.

У номер

✔ **Полтава**

Будемо з газом і грошима?

У суботу було пущено першу чергу Яблунівського газопереробного заводу, що в Полтавській області. Після пуску на повну потужність він забезпечуватиме 80—100% потреби України у зрідженому газі до рівня минулого року.

Україна щороку отримуватиме 1 млрд. 700 млн. кубометрів сухого природного газу, 108 тис. тонн зрідженого газу, 57 тис. тонн стабільного бензину, 160 тис. стабільного газового конденсату.

За словами голови правління НАК «Нафтогаз України» І. Бакая, газ відпускатиметься населенню за ціною 10 грн. за 1 балон, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Хотілося б у це вірити, але нині навіть у столиці неможливо купити балон газу. І це при тому, що його ціна доходить до 60 гривень, а то й більше.

✔ **Черкаси**

«Теща — золоте серце»

Цей конкурс був чи не найпопулярнішим на святі селища Цвіткове, що в Городищенському районі на Черкащині. Втім, такої самої високої «проби» медалі виготовили сільські умільці-дотепники і для «заслуженої свекрухи Цвіткового».

На Черкащині вже стало традицією святкувати дні села восени. Часто сучасне дійство збігається з храмом села і тоді воно наповнюється ще глибшим духовним змістом. Особливо колоритні свята відбуваються в Чорнобаївському, Золотоніському, Уманському районах.

✔ **Ужгород**

Зійшла «Зоря Карпат»

Тиражем у 50 тисяч примірників вийшло у світ перше число громадсько-політичного щотижневика «Зоря Карпат». Засновник і видавець його — Закарпатська обласна рада СелПУ.

«Це — неординарна подія у житті Карпатського регіону, і приємно, що приклад у потрібній справі показують закарпатці», — пише у привітанні газеті Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко.

Програмними цілями видання є висвітлення проблем соціально-економічного і суспільно-політичного життя Закарпаття, зокрема села і селянства, гармонізація міжнаціональних, міжконфесійних відносин, піднесення культурно-освітнього рівня краян.

✔ **Фотофакт**

Найтовстішу людину та багато іншого можна побачити у столичному музеї «Чорнобиль». Щоправда, у вигляді воскових фігур, що прибули до нас із Санкт-Петербурга.

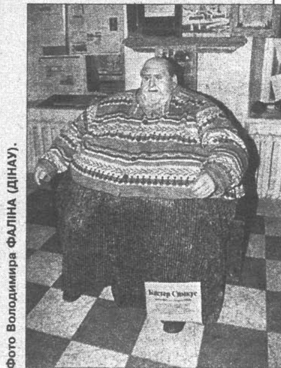

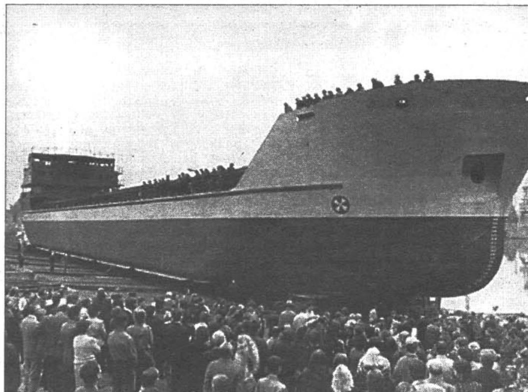
Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Віддаємо борги. Кораблями

Судостроение

Спуск головного судна типу «Київ».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У неділю на Київському суднобудівному-судноремонтному заводі спущено на воду головне судно нової серії типу «Київ».

Згідно з міжурядовими угодами про погашення заборгованостей України за поставлений із Росії природний газ, завод 1994 р. підписав контракт з РАТ «Газпром» про будівництво суховантажних суден. Три з них уже передано замовнику. До слова, останнє — призначене для перевезення насипних вантажів, морських контейнерів, лісу, зерна тощо. Враховуючи універсальність судна, до його будівництва виявляють інтерес такі відомі судноплавні компанії, як Українське Дунайське пароплавство, Азовське, Каспійське та низка інших, у тому числі й зарубіжні замовники. Завод може будувати до 5 суден такого типу на рік.

Спорт

Місце зустрічі змінити не можна...

Футбол. Дедалі менше днів залишається до матчу відбіркового турніру Євро-2000 Росія — Україна. Нагорода його переможцеві — путівка до фінального змагання.

Як повідомив на прес-конференції, присвяченій цій події, віце-президент ФФУ Володимир Лашкул, місце зустрічі змінити не можна. А відбудеться вона 9 жовтня на стадіоні «Лужники» в Москві. Початок — о 19.00 (за київським часом). За три години до цього на стадіоні «Динамо» розпочнуть поєдинок молодіжні збірні.

Російська сторона гарантує безпеку нашим футболістам і вболівальникам. До речі, РФС виділив десять тисяч квитків для прихильників футболу з України, які захочуть стати свідками цього цікавого двобою.

Планується організація груп підтримки з усіх регіонів України, які залізницею матимуть змогу вирушити до російської столиці. І що більше буде наших уболівальників, то впевненіше почуватимуться українські футболісти.

Граймо за Україну разом!

Прописку в лізі зберегли

Теніс. Матч за Кубок Девіса. Перша ліга. Євро-Африканська зона. Київ. Корти «Наука».

УКРАЇНА — ІЗРАЇЛЬ. 3:2.

24 вересня. Андрій Рибалко — Харел Леві — 2:6, 1:6, 2:6; Андрій Медведєв — Ноам Окун — 6:0, 6:4, 7:6 (7:2).

25 вересня. Медведєв/Рибалко — Леві/ Еял Ран — 6:3, 6:4, 6:4.

26 вересня. Медведєв — Леві — 7:5, 4:6, 6:3, 6:2; Орест Терещук — Окун — 3:6, 5:7.

Вирішальним, можна сказати, став другий день змагання, коли на корт вийшли пари. Перед цією зустріччю рахунок матчу був — 1:1. Наш капітан Юрій Черепов спершу планував дует у складі Андрія Медведєва і юного львів'янина Ореста Терещука. Однак в останню мить вирішили довірити справу досвідченому Андрієві Рибалку. І не помилилися. Рибалко зіграв просто чудово.

А останнього дня переможну крапку поставив Медведєв і з державним прапором у руках здійснив коло пошани. Отже, збірна України зберегла прописку в першій лізі світового тенісу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Свята

«Три осені я бачила в Ялті»

Найкращим для кримчан і гостей сонячного півострова стало п'яте літературно-мистецьке свято «Лесина осінь», у якому взяли участь відомі творчі колективи та імениті гості.

«Три осені я бачила в Ялті» — ці слова Лесі Українки об'єднали учасників свята у єдину одухотворену громаду, яка три дні була під враженням вишуканих дійств.

Апофеозом Лесиного свята став показ опери Дмитра Бортнянського «Сокіл» (1796 р.) у виконанні Київського театру камерної музики.

Оперу в трьох діях, відновлену в Київському музичному театрі в 1995 році, виконав невеликий, але справді зоряний ансамбль з шести вокалістів.

Заступник міністра культури і мистецтв Ганна Чміль на зустрічі з працівниками культури і керівництвом Ялти запевнила, що і надалі завдяки фінансовій підтримці міністерства всі фестивалі «Лесина осінь» будуть для глядачів безплатні.

Віктор ХОМЕНКО.

Ялта.

Редактор номера Олександр БІЛИК.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311179.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України